

LANDSBYGGEFONDEN

Strategisk samarbejdsaftale om boligsocial indsats

Områdets navn: Herredsvang

Aftalens parter:

Arbejdernes Andelsboligforening

Samarbejdsaftalen gælder fra: 1 januar 2018

Underskrifter:

Arbejdernes Andelsboligforening

Dato

Navn
Anders Rønnebro
Direktør

Dan Christensen
Formand

Bendt E. Nielsen
Næstformand

AlmenBo

Dato

Navn
Steffen Espersen

Boligkontoret Aarhus

Dato

Navn
Morten Rømann

Hennin Ritzon

Søren Høgsberg

Boligforeningen Ringgården

Dato

29/8-2017

Navn
Palle Jørgensen

Christian Mariegård Pedersen

Preben Karlson

Aarhus Kommune

Dato

26/6-2017

Navn

AARHUS KOMMUNE

Bolig og Projektudvikling
Kalkværksvej 10
8000 Aarhus C

Den strategiske aftale

Det er et krav, at der udarbejdes en **strategisk aftale** for at opnå Landsbyggefondens støtte til boligsocial indsats. Aftalen forpligter kommune og boligorganisationer i forhold til organisering og styring af den pågældende bevilling.

Ændringer i den strategiske aftale skal godkendes af Landsbyggefonden.

Konkrete aftaler om specifikke aktiviteter mellem den boligsociale indsats og de lokale kommunale institutioner, foreninger eller andre aktører skal fastlægges i særskilte **delaftaler** for hvert indsatsområde, der hører under den strategiske aftale.

Bestyrelsen for den boligsociale indsats skal i den forbindelse sikre, at delaftalerne for de valgte indsatsområder løbende ajourføres, og de ajourførte aftaler skal til enhver tid kunne rekvireres af Landsbyggefonden.

Følgende dokumenter skal vedlægges denne strategiske aftale:

- Et organisationsdiagram (ad samarbejdsaftalens pkt. 2)
- En delaftale for hvert af de valgte indsatsområder (ad samarbejdsaftalens pkt. 5)
- En beredskabsplan jf. regulativets § 6
- En milepælsplan for den samlede projektperiode
- Et budget udarbejdet i skabelonen fra <http://driftsstoette.lbf.dk>
- Et aktivitetsskema udarbejdet i skabelonen fra <http://driftsstoette.lbf.dk>
- Et bilag med centralt genererede målinger ved indsatsens starttidspunkt

1. Formål med den boligsociale indsats

Herredsvang arbejder med den overordnede vision at i fællesskab styrker vi tryghed og trivsel i Herredsvang.

"Tryghed og trivsel er den overordnede målsætning i Herredsvang. Ved at identificere og sætte beboernes forskellige kompetencer i spil samt udnytte styrken i de menneskelige fællesskaber, bliver Herredsvang i højere grad i stand til at tåle udfordringer på forskellige niveauer"

Disse visioner skal forankres i Herredsvang i den kommende helhedsplansperiode gennem tre overordnede indsatsområder:

1. Tryghed og trivsel
2. Forebyggelse og forældreansvar
3. Beskæftigelse og uddannelse

Rammerne for disse tre indsatsområder opnås ved:

- At fastholde og udvikle det stærke samarbejde mellem den boligsociale helhedsplan og kommunale parter
- At skabe grobund for udviklingen og samspillet mellem Herredsvangs lokale institutioner og aktører såvel frivillige som professionelle

Boligsociale formål og mål:

Den boligsociale helhedsplan har til formål at øge beboernes livsmuligheder ved at skabe rummelige fællesskaber, hvor områdets beboere kan mødes på tværs af kulturelle baggrunde og derigennem skabe et Herredsvang, hvor fællesskaberne baner vejen for at gøre området attraktivt. Endvidere er formålet at styrke beboernes muligheder for at gennemføre uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det boligsociale arbejde skal både have et gruppe- og individfokus. Målet er, at samspillet mellem de enkelte beboeres kompetencer og fællesskabets styrker i højere grad udnyttes og sættes i spil for dermed at bane vejen for en øget sammenhængskraft og en højere grad af lokal bæredygtighed.

På det individuelle plan kommer det til udtryk ved et fokus på at bryde den negative sociale arv, gennem et fortsat arbejde for uddannelse og beskæftigelse, samt på at styrke beboernes tryghed og trivsel. Områdets sociale kapital skal øges således, at beboerne udvikler et styrket medborgerskab og ansvar føler ejerskab for lokalområdet og tager hånd om udfordrende udviklinger fremadrettet. Dette kan lade sig gøre ved at fællesskaber på tværs sætter normen for Herredsvang. Fællesskaberne skal i den kommende projektperiode understøttes af det boligsociale arbejde, kommunale indsatser og lokale aktører. Derigennem skabes en øget stabilitet og robusthed i Herredsvang, hvor både det enkelte menneske og fællesskaberne trives. Forankringsperspektivet vil ligge som den røde tråd igennem alle indsatserne, således lokalområdet fremadrettet rustes til at fastholde og udvikle en positiv sammenhængskraft samt en høj grad af tryghed og trivsel.

Med fokus på medborgerskab, uddannelse og beskæftigelse ligger den boligsociale helhedsplan godt i tråd med Aarhus Kommune og boligorganisationernes fælles strategi for udsatte boligområder.

Den boligsociale helhedsplan har under projektperioden følgende mål:

- Styrke fællesskabet
- Styrke trygheden
- Øget beboertrivsel
- Flere i arbejde
- Flere i uddannelse

Boligsocial tilgang:

Det boligsociale arbejde skal tage udgangspunkt i følgende tilgange i arbejdet med Herredsvang:

- Udvikle og forankre eksisterende såvel som nye fællesskaber
- Facilitere frem for at udøve
- Inddrage beboerne i udviklingen og forankringen af initiativer
- Skabe kontakt mellem frivillige/professionelle og fællesskaberne.

2. Organisering

Parterne bag den strategiske samarbejdsaftale skal etablere en projektorganisation med

en ansvarlig **bestyrelse** for gennemførelsen af den boligsociale indsats, således at en **entydig og kompetent ledelse** kan sikre koordinering af den lokale indsats og prioritere på tværs af alle niveauer og organisationer, - herunder boligorganisationer, boligafdelinger og kommune jf. regulativets § 6, stk. 6.2.

Under bestyrelsen kan der etableres en eller flere (tematiske/lokale) styre-/følgegrupper. I store boligsociale indsatser kan det være en overvejelse værd at nedsætte én styregruppe for hvert indsatsområde i den boligsociale indsats, medens det i mindre og små indsatser ofte er tilstrækkeligt med én styregruppe, der dækker det hele.

Beskrivelsen af organiseringen skal suppleres med et organisationsdiagram. Endvidere skal det beskrives, hvordan sekretariatsbetjening af bestyrelsen vil foregå.

ORGANISERING AF FREMTIDENS HERREDSVANG

Nedenfor beskrives hvorledes den kommende helhedsplan organiseres i forhold til:

- Projektorganisering
- Driftsorganisering og teams
- Koordinering, temperaturmålinger, sparring og beredskab

PROJEKTORGANISERING

Projektorganiseringen består af to beslutningsorganer, en bydækkende bestyrelse og en lokal forankret boligsocial styregruppe.

Den bydækkende bestyrelse

Den bydækkende bestyrelse er omdrejningspunkt for samarbejdet mellem Aarhus kommune og boligorganisationerne. Formålet med bestyrelsen er, at der derved etableres en entydig og kompetent ledelse af helhedsplanerne, således at helhedsplanerne gennemføres målrettet og effektivt samt i overensstemmelse med de godkendte strategiske samarbejdsaftaler for de enkelte bevillinger.

Bestyrelsen skal sikre, at de mange niveauer og aktører i både boligorganisation, boligafdeling, kommune og andre organisationer arbejder henimod det samme mål, således der er tale om en engageret koordineret indsats.

Bestyrelsen skal samtidig sikre prioritering på tværs af niveauer og organisationer, herunder boligorganisationer, boligafdelinger og kommune. Bestyrelsen skal have fokus på at sikre fremdrift i helhedsplanerne, særligt indenfor de prioriterede områder.

Der skal være målrettet fokus på de mest markante udfordringer i boligområderne, og på hvordan helhedsplanerne skal håndtere disse udfordringer.

Bestyrelsen skal endvidere have fokus på udvikling, synergi imellem og forankring af de mange indsatser i udsatte boligområder. Der skal i behørigt omfang løbende evalueres på de gennemførte og igangværende indsatser.

Som led i sit arbejde skal bestyrelsen løbende monitorere udviklingen i boligområder med boligsociale helhedsplaner på en række centralt genererede indikatorer på **tryghed og trivsel** og **social arv** samt på de lokale resultatmål, der defineret i de strategiske samarbejdsaftaler for de enkelte bevillinger. Bestyrelsen sikrer afrapportering til Landsbyggefonden heraf og tilpasser strategisk, hvis udviklingen i et boligområde tilsiger det.

Bestyrelsen består af nedennævnte parter:

- Borgmesterens afdeling v/ den juridiske chef (formand)

- Repræsentanter, som udgangspunkt forvaltningschefer, fra alle magistratsafdelinger i Aarhus
- Kommune med undtagelse af Borgmesterens Afdeling
- Formanden for BL's 5. kreds (næstformand)
- Næstformanden for BL's 5. kreds
- Fem direktører for boligorganisationer i Aarhus kommune udvalgt af BL's 5. kreds

Når den enkelte boligsociale helhedsplan behandles i bestyrelsen, deltager direktøren for den pågældende boligforening samt en valgt beboerrepræsentant fra boligforeningen, typisk en formand for afdelingsbestyrelsen. Sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen varetages af Borgmesterens Afdeling og Det Boligsociale Fællessekretariat. Arbejdsgruppen for udsatte bydele medvirker i sagsforberedelsen. Borgmesterens Afdeling varetager referater og dagsordner.

Den boligsociale styregruppe

Lokalt varetager den boligsociale styregruppe koordineringen af den boligsociale indsats, inddrager lokalområdet, Aarhus kommune og boligorganisationen i et positivt og aktivt samarbejde omkring gennemførelsen af helhedsplanen og koordinerer samspillet mellem helhedsplanens arbejde og øvrige projekter i lokalområdet. Styregruppens medlemmer bidrager med deres individuelle faglige kompetencer og fungerer som indgang til deres respektive organisationer.

Der henvises til organisationsdiagram bilag 1 og kommissorium for den lokale boligsociale Styregruppe bilag 2.

Den boligsociale Styregruppe består af nedenstående medlemmer:

- Ungdomsskoleleder Børn og Unge Casper Husted
- Boligsocial udviklingskonsulent Ungdomscentret, Jane Grønnebæk
- Afdelingsleder Ungdommens Uddannelsesvejledning, Marie Thodbjerg
- Dagtilbudsleder, Dagtilbuddet Hasle Kristine Schroll
- Teamleder område Vest, Lokalbibliotekerne Bente Kjærgaard
- Analysekonulent, Det Boligsociale Fællessekretariat, Edith Jacobsen
- 3 afdelingsformænd – 1 repræsentant for Rydevænget, 1 repræsentant for Fjældevænget og 1 repræsentant for Trillegården
- Boligsocial leder, Susanne Bøgelund

Den boligsociale styregruppe afholder fire møder årligt. Den boligsociale styregruppe kan inden for den enkelte delaftale, foretage de nødvendige justeringer vedrørende aktiviteter, forudsat de understøtter helhedsplanens overordnede målsætninger som beskrevet i den strategiske samarbejdsaftale. Ved ændringer, der har økonomiske konsekvenser og/eller ændrer kvalitativt i indsatsen, fx ved ændret målgruppe, indstiller den boligsociale styregruppe ændringen til den bydækkende Bestyrelse gennem sekretariatsbetjeningen. Denne vurderer, om ændringen har en sådan karakter, at den yderligere skal godkendes i Arbejdsgruppen for Attraktive Bydele. Det er den boligsociale leders ansvar, at bestyrelsen til enhver tid har adgang til de ajourførte delaftaler. Arbejdsdelingen mellem styregruppen og bestyrelsen revideres i forbindelse med den evaluering, der finder sted efter Bestyrelsens første år.

Driftsorganisering og teams

Den boligsociale leder har det overordnede ansvar for helhedsplanens fremdrift,

leverancer og målsætninger og er samtidig daglig leder for helhedsplanens medarbejdere. Under den boligsociale leder etableres fire følgegrupper med hver en boligsocial medarbejder tilknyttet. En følgegruppe for indsatsen

- Tryghed og trivsel
- Forebyggelse og forældreansvar
- Uddannelse og beskæftigelse

De boligsociale medarbejdere har ansvar for, at aktiviteterne i delaftalerne etableres, udvikles og forankres i overensstemmelse med det beskrevne i delaftalerne og i enighed med samarbejdspartnerne. De tre følgegrupper vil bestå af lokale kommunale samarbejdspartnere samt lokale beboere, som rekrutteres fra de arbejdsgrupper, som har været en del af processen ifm. udarbejdelse af helhedsplanen. De trefølgegrupper holder opstartsmøde januar 2018, hvor kommissoriet for de respektive følgegrupper udarbejdes, bl.a. hvad angår mødefrekvens, milepæle og formidling.

KORDINERING, TEMPERATURMÅLING, SPARRING OG BEREDSKAB

Chefnetværket

Chefnetværket i Herredsvang består af ledelsesrepræsentanter for boligforening, kommunale parter, lokale aktører og politi. Chefnetværket mødes tre gange om året samt i tilfælde af akutte udfordringer. Chefnetværket drøfter på strategisk niveau situationen i Herredsvang og bidrager til fortsat positiv udvikling med input til dels håndtering af nyligt opståede og uforudsigelige situationer dels til at styrke arbejdet i den boligsociale helhedsplan.

Chefnetværkets overordnede formål er at:

- være opdateret på den lokale situation
- bidrage til den overordnede koordinering af den samlede lokale indsats
- sikre det tværgående lokale samarbejde på strategisk niveau
- indgå med sparring og faglig ekspertise på strategisk niveau
- etablere beredskab, hvis situationen påkræver det

Chefnetværket består af følgende medlemmer:

Anders Rønnebro, Direktør Arbejdernes Andels Boligforening
Allan Aarslev, politikommissær, Østjyllands Politi
Toke Agerschou, FU chef
Ole Skov, Skoleleder Hasle Skole
Jane Foged, områdechef, Børn og Unge
Kristine Schroll, Dagtilbudsleder
Jette Dahl, FU leder
Finbarr Walsh, Fritidsleder
Michel Larsen, Leder af UngiAarhus Gadeplan
Thomas Jentzsch Pedersen, leder UC Gadeplan
Kristine Küsch Larsen, leder afdelingen for tværgående forebyggelse Ungdomscentret
Jess Barsøe, afdelingsleder Socialforvaltningen
Marie Todbjerg, Job og Uddannelse, Beskæftigelsesforvaltningen
Jette Harreskov, områdechef, MSO
Susanne Gilling, chef for lokalbibliotekerne
Henrik Oest, sognepræst Helligåndskirken

Susanne Bøgelund, boligsocial leder

Se endvidere kommissoriet for Chefnetværket bilag 3 og Beredskabsplanen bilag 4

3. Beskrivelse af områdets overordnede problemkompleks, beboere og tryghedssituation

Herredsvang består af 1673 lejemål med ca. 3900 beboere. Lokalområdet er geografisk udfordret ved at være placeret seks kilometer fra Aarhus centrum afgrænset af store ringveje. Lokalområdet har ikke umiddelbart noget interessant at byde på for udefrakommende og er for flere stadig forbundet med et utrygt boligområde og som arnested for bandekriminalitet. Beboerne kan få opfyldt de daglige fornødenheder i lokalområdet, hvilket tillige med bevirker, at beboerne heller ikke i særlig stort omfang søger ud af lokalområdet medmindre det er ifm. arbejde. Samlet set medfører det, at lokalområdet har en tendens til at lukke sig om sig selv, og at andre borgere ikke finder vej til Herredsvang.

Boligsociale udfordringer

Den mest i øjnefaldende udfordring er en gruppe socialt udsatte unge 16-19-årige. På forskellig vis gør de opmærksom på sig selv med utryghedsskabende adfærd hovedsageligt på Torvet, som er det centrale omdrejningspunkt i lokalområdet, hvor de fleste borgere har ærinde hver dag. De unge som er involveret i forskellige former for kriminalitet, er oplagte rekrutteringsemner for de ældre kriminelle og ikke mindst tiltrækningskraft for yngre sårbare unge. Det understreges af at andelen af kriminalitetssigtede unge de senere år har ligget stabilt på 3,6 % ifølge BoSocData (Aarhus kommunes og boligforeningers fælles monitoreringssystem) hvorimod i Aarhus kommune som helhed, i almene boligområder generelt og i sammenlignelige boligområder er andelen mere end halveret.

Ifølge data fra BoSocData, så er mere end hver tredje voksen beboer udenfor arbejdsmarkedet, og næsten hver fjerde arbejdsledig er ledig på grund af sundhedsmæssige udfordringer. Det betyder, at trivslen er udfordret og at et stort antal børn og unge mangler rollemodeller i.f.t. uddannelse og arbejdsmarkedet. Dette understreges af, at 92 beboere i aldersgruppen 25-29 år i Herredsvang hverken har gennemført eller er i gang med en uddannelse jf. udtræk fra UU, Aarhus kommune, marts 2017, hvilket yderligere understreger, at en større andel af småbørnsfamilier og kommende forældre ikke kan udfylde rollen som forbilleder for deres børn i relation til job og uddannelse

Herredsvang er dog også kendetegnet ved, at der de seneste år er registreret markante forbedringer i forhold til forskellige sociale udfordringer.

Mest bemærkelsesværdigt er, at andelen af unge 24-årige, som endnu ikke er i gang eller har gennemført en ungdomsuddannelse, er faldet med næsten 2/3. Andelen er dog stadig dobbelt så høj som i resten af kommunen og svarer til 71 unge jf. udtræk fra Job og Uddannelsesvejledningen, Aarhus kommune, marts 2017. Det fortsatte behov understøttes af, at andelen af 30-34-årige som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse og ikke er i gang med en uddannelse i perioden 2011 til 2015 ikke er faldet med de tilsvarende 2/3, men med ¼ fra 24,5 % i 2011 til 18,2 % i 2015 (LBF). Desuden er antallet af indbrud og indbrudsforsøg det seneste år faldet fra 58 til 39 tilfælde og sammenholdt med, at fraflytningsprocenten næsten er halveret de seneste seks år, indikerer det, at tryghedsfølelsen og trivslen i lokalområdet er stigende. Med afsæt i ovenstående og med belæg i input fra både samarbejdspartnere og beboere, som alle har deltaget i en arbejdsproces forud for denne ansøgning, så tegner der sig et

billede af følgende problemkomplekser:

Fravær af forældreansvar og – kompetencer

Der er behov for en øget indsats overfor forældre. En indsats, som starter tidligt og supplerer kommunens indsats. En forebyggelsesindsats, som har et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv med henblik på at nedbringe andelen af børn med sociale underretninger, som ifølge BoSocData var 8,3 % i 2016.

Ifølge BoSocData har knap 50 % af forældrene en ikke-vestlig baggrund, hvilket giver en større grad af sproglige og kulturelle udfordringer og en mindre samfundsmæssig forståelse, som har konsekvenser for deres børn. Ydermere er 9 % af de 1-5-årige børn ikke knyttet til en pasningsordning ifølge LBF. Nogle af disse børn formodes at få udfordringer, bl.a. på det sproglige område og i.f.t. at indgå i sociale sammenhænge med jævnaldrende.

Således skal beboere, som endnu ikke gravide og kommende forældre tilbydes muligheder for at styrke deres kompetencer i.f.t. at blive forældre.

Forældre til børn i førskolealderen skal i højere grad blive opmærksomme på betydningen af deres forældreansvar i.f.t. deres børns læring, udvikling og sociale liv.

Og endelig skal der sættes fokus på kompetenceudvikling i.f.t. forældre til skolebørn, således de i højere grad styrkes i at kunne tage ansvar og støtte deres børns skolegang og sociale liv. Således skal skolefraværet nedbringes, som ifølge Hasle skoles registrering i perioden august 2016 – januar 2017 i gennemsnit ligger på 6,83 dage sammenholdt med resten af skolerne i Aarhus kommune, som er på 5,85 dage. Problemstillingen understreges af, at 59 % af skolebørnene ifølge BoSocData ikke går på distriktsskolen og dermed pendler til og fra skole. Det betyder, at børnene er udfordret i deres fritids- og sociale liv i.f.t. kammeratlige relationer og fritidsaktiviteter.

Lavt uddannelsesniveau og høj ledighed

Andelen af unge med manglende uddannelse skal nedbringes, således at andelen af unge 24-årige, som ikke er i gang og heller ikke har afsluttet en ungdomsuddannelse (10,8 % i 2015 jf. BoSocData) nærmer sig niveauet for Aarhus kommune generelt som jf BoSocData er 5,9 % i 2015.

Det betyder, at der skal etableres et motiverende studiemiljø med forskellige tilbud fra 0. klasse og frem til ungdomsuddannelserne, som kan støtte børnene og de unge på forskellig vis i samarbejde med og som supplement til de øvrige kommunale tilbud. Studiemiljøet skal etablere forskellige former for lektiehjælp målrettet forskellige aldersgrupper med differentierede udfordringer, tilbyde viden og dannelse i uformelle rammer, etablere mentorhjælp, have fokus på de erhvervsrettede uddannelser og etablere lokale fritidsjobs samt brobygning til ordinære fritidsjobs. Kommunale samarbejdspartnere peger på, at flere børn og unge er udfordret på de sociale og personlige kompetencer og derfor ikke vurderes uddannelsesparate. Dette vil ligeledes være et fokusområde i Studiemiljøet.

Desuden skal Studiemiljøet have fokus på voksenuddannelse. Andelen af de 30-34 årige beboere, som har grundskole som højeste uddannelse var 2015 18,2 % jf. LBF's målinger og dermed dobbelt så høj som i resten af kommunen. Der skal skabes et motiverende voksen studie- og fordybelsesmiljø og sammenholdt med tilbud om forskelligartede lokale praktikpladser, understøtte beboerne i at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Skrøbelig robusthed og manglende social ansvarlighed

Beboerne i Herredsvang er socialt udfordret på forskellige parametre. Mere end en tredjedel af den voksne befolkning er arbejdsledige og heraf er næsten halvdelen tilkendt

en førtidspension og dermed mere eller mindre permanent udelukket fra arbejdsmarkedet. Det betyder sundheds- og trivselsmæssige udfordringer og at disse borgere skal finde deres identitet og deres sociale netværk et andet sted end på arbejdsmarkedet. Flere hundrede borgere søger hver dag Kulturhus Herredsvang dels for at bryde med social isolation dels for at tilbyde deres kompetencer i forskellige aktiviteter og funktioner. Flere voksne beboere giver udtryk for støtte til at etablere flere mødesteder, hvor de kan etablere nye fællesskaber og heriblandt er det et meget udtalt ønske fra familier om muligheder for at mødes på tværs. Sammenholdt med at der i processen forud for ansøgningen blev tilkendegivet et stort ønske om på forskellig vis at ville bidrage til at tage et socialt ansvar for nogle af de problemstillinger, lokalområdet er udfordret på, indikerer det, at der er et stigende overskud og en øget social kapital, som skal anvendes i den kommende periode til at udvikle Herredsvang til et mere robust, trygt og bæredygtigt lokalområde.

Det betyder derfor, at et væsentligt fokusområde i helhedsplanen vil være at arbejde målrettet med en overordnet strategi, som sikrer at lokalområdet stort set kan stå på egne ben med udgangen af denne helhedsplan. Eksempelvis vil der afsøges forskellige muligheder i.f.t. at Kulturhuset stadig kan fungere som et attraktivt og velbesøgt omdrejningspunkt i lokalområdet. Foreningstanken skal implementeres i de forskellige indsatser, således der dannes flere foreninger, beboernes skal i højere grad understøttes i at mødes på tværs af lokalområdet i interessefællesskaber og endelig at skal det understøttes at der dannes et formelt fællesskab/forening/udvalg med repræsentanter fra de otte afdelingsbestyrelser, som kan binde området sammen, som i fællesskab kan løfte nye lokale udfordringer, kan organisere nye udviklingsmuligheder samt sikre en tydelig kommunikation på tværs af lokalområdet.

4. Fælles tværgående målinger

Landsbyggefonden indhenter årligt en status på en række centralt genererede målinger. Målingerne er tilgængelig for bestyrelsen for den enkelte boligsociale indsats på <https://lbf.dk/selvbetjening/boligsociale-data/>.

Der er tale om registerbaserede målinger, der er fælles på tværs af alle boligsociale indsatser på landsplan, der modtager støtte fra 2015 til 2018-midlerne.

Målingerne giver en karakteristik af udfordringerne i boligområdet - herunder de målgrupper i boligområdet, som indsatsen skal skabe forandringer for. Det samlede billede af målingerne er et udtryk for en "temperaturmåling" for området.

Det er en forudsætning for tildeling af midler fra Landsbyggefonden, at bestyrelsen for den boligsociale indsats løbende følger, hvordan disse målepunkter udvikler sig.

Et bilag med de centralt genererede målinger ved indsatsens starttidspunkt skal vedlægges nærværende aftale.

5. Indsatsområder

Den konkrete handleplan med aktiviteter for hvert indsatsområde fastlægges i særskilte delaftaler – én delaftale pr. indsatsområde. Indholdet i delaftalerne skal således lede hen imod de opsatte formål og lokalt fastsatte mål i nærværende strategiske

samarbejdsaftale samt fastlægge den indbyrdes ansvars- og rollefordeling mellem de parter, der er involveret i indsatsen.

I dette afsnit skal det fremgå, hvilke af de fire mulige indsatsområder der indgår i den boligsociale indsats.

Under hvert indsatsområde skal det overordnede **formål** med indsatsområdet beskrives. Herudover skal det angives, hvilke **lokalt opstillede målinger (succeskriterier)** parterne i fælleskab fastsætter for den boligsociale indsats samt **datakilden** for disse. Målene skal sættes for den femårige periode, hvor den boligsociale indsats forløber.

Vær opmærksom på, at de lokalt opstillede målinger kan være af såvel kvantitativ som kvalitativ art, samt at de kan gå igen under flere indsatsområder.

Bestyrelsen har ansvar for at følge op på de lokalt opstillede målinger (succeskriterier) inden for de valgte indsatsområder for at sikre resultatopnåelse. Som en del af den årlige revision i forbindelse med regnskabsaflæggelse skal boligorganisationen over for revisionen dokumentere, at der løbende følges op på de opstillede (lokale) mål (jf. vejledningen side 7, ad.1).

5.1 Tryghed og trivsel

Formål:

FORMÅL:

Formålet med de boligsociale aktiviteter under indsatsområdet Tryghed og Trivsel er at:

- Styrke fællesskaber
- Øge sammenhængskraften
- Styrke beboernes trivsel og sundhed
- Udvikle beboernes ejerskab til lokalområdet
- Nedbringe andelen af fraflytninger og øge trygheden
- Øge beboernes sociale ansvar

Aktiviteter under indsatsområdet:

- Kulturhus Herredsvang
- Stjernehaven
- Sundhedscafeen
- Velkomstteams
- Fælles socialt ansvar

Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):

Datakilde:

Andelen af fraflytninger pr. bolig skal nedbringes fra 10,7 % i 2016 til 9 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommunes og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af beboere, der føler sig trygge skal øges med mindst 20 %	Beboerundersøgelse foretages forår 2018 og gentages 2021. Gentages ifm. slut-evaluering 2022
Andelen på helbredsbetaget overførsel skal reduceres med 2 procentpoint i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem

5.2 Uddannelse og beskæftigelse

Formål:

FORMÅL:

Formålet med de boligsociale aktiviteter under indsatsområdet Uddannelse og Beskæftigelse er:

- At flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse
- At flere beboere kommer nærmere arbejdsmarkedet

Aktiviteter under indsatsområdet:

- Studiemiljø
- Lommepengejobber
- Gademægling
- Rollemodeller
- Virksomhedscenter

Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):	Datakilde:
Andelen af skolefravær skal reduceres fra 7,6 % 2013 (nyeste tal påføres senest medio 2017) til at ramme gennemsnittet for almene boligområder i Aarhus, som er 7,0 % i 2013	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af unge, der 15 mdr. efter grundskolen ikke er i gang med en ungdomsuddannelse skal reduceres fra 13,9 % i 2015 til niveauet svarende til Aarhus Kommunes gennemsnit i 2022 (Aarhus	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem

Kommune lå på 11,6 i 2015)	
Andelen af 24-årige, der ikke har afsluttet eller gennemført en ungdomsuddannelse skal reduceres fra 10,8 % i 2015 til 7 % i 2022. På sigt skal andelen nærme sig gennemsnittet for Aarhus Kommune.	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af voksne udenfor arbejdsmarkedet skal reduceres fra 34,6 % i 2016 til 30 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Antallet af kriminalitetssigtede unge 10-17-årige skal nedbringes fra 3,6 % i 2016 til at ramme antallet for almene boligområder generelt i Aarhus, som er 2,8 % i 2016.	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem

5.3 Forebyggelse og forældreansvar	
Formål:	
FORMÅL: Formålet med de boligsociale aktiviteter under indsatsområdet Forebyggelse og Forældreansvar er: • At øge forældrekompetencer • At styrke forældreansvar • At styrke forældrefællesskaber Aktiviteter under indsatsområdet: • God Familie Start – fra endnu ikke forældre op til 1 år • Familiefællesskaber • Forældrecafé	
Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):	Datakilde:
Andelen af sociale underretninger reduceres fra 8,3 % i 2016 til 5 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
1-5-årige som ikke er i pasningsordning skal i 2022 reduceres fra 9,0 % i 2015 svarende til 31 børn iflg. LBF til at ramme gennemsnittet for	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles

Aarhus kommune som helhed, som 2015 er 7,6%	monitoreringssystem
---	---------------------

6. Lokal evaluering

Ved opstarten af helhedsplanen indføres et fælles registreringssystem, som anvendes i alle aktiviteter. Registreringerne benyttes til årlige evalueringer, som foretages af de boligsociale teamledere. Evalueringerne knytter an til succeskriterierne i de enkelte delaftaler. Evalueringerne drøftes hvert år i januar i den boligsociale styregruppe med henblik på eventuelle justeringer i forhold til at opnå succeskriterierne i de enkelte delaftaler. Sidste kvartal 2022 foretages en slut-evaluering, som godkendes i den boligsociale styregruppe og efterfølgende præsenteres for Bestyrelsen.

7. Ressourcer i den boligsociale indsats

I skemaet nedenfor anføres hovedtallene fra finansieringsdelen af budgettet for den boligsociale indsats.

Organisation	Finansiering
LBF	12.900.000 kr.
Lokal medfinansiering	10.170.000 kr.
Samlet budget for den boligsociale indsats	kr. 23.070.000

8. Samspil med øvrige tiltag og områdebaserede indsatser

Torvet, er det centrale omdrejningspunkt i lokalområdet, og hvor områdets eneste erhvervsdrivende (Fakta, bager/kiosk, frisør og to pizzeriaer) er placeret sammen med Kulturhus Herredsvang inklusivt Bibliotek, Helligåndskirken og Moskeen Salsabil. Herudover samles det lokale Friluftsfolk (ældre misbrugere) på deres mindre areal med overdækket skur. Det betyder, at mange borgere har et ærinde på Torvet i løbet af en dag. Men Torvet er samtidig også et yndet samlingssted for grupperinger af unge med uhensigtsmæssig adfærd såvel på Torvet som på en stor P-plads, som er adgangen til Torvet. Derfor er det hensigten at styrke samarbejdet blandt de erhvervsdrivende og de øvrige parter, som omkranser Torvet. De mange forskellige netværk og kompetencer, som er repræsenteret her, samles i en indsats, som skal være regulerende i.f.t. adfærden på Torvet. Kulturhuset vil i denne forbindelse fortsat have en central rolle, dels fordi det boligsociale arbejde har sit afsæt her og kan have den koordinerende funktion, dels fordi huset dagligt tiltrækker mange beboere og dermed et godt udgangspunkt for udvikling af ejerskab og involvering. Ydermere planlægger Grundejerforeningen etablering af bump på P-pladsen og andre præventive foranstaltninger ved P-pladsen, så trafikken bliver mere hensigtsmæssig og dermed mere tryghedsskabende.

Et par hundrede meter fra Torvet via en sti ligger et areal på 12.000 m², hvoraf kun en fjerdedel benyttes. Fritidscentret benytter en fjerdedel til en hestefold. Resten af arealet er ubenyttet og tilvokset og dermed utrygskabende. Arealet grænser op til Fritidscentret, ældreboliger, en daginstitution og til en naturskøn park. Arealet inddrages i den boligsociale helhedsplan og en fjerdedel omdannes til grønne haver med opholdsmuligheder, således at der bliver mere liv og en sammenhæng med det øvrige lokalområde. Der er mulighed for på sigt at benytte den resterende halvdel til faciliteter, som beboerne udtrykker interesse for. Forventningen er, at når der først kommer gang i en del af arealet, så vil ideerne komme i.f.t. brug af den resterende del.

Da arealet grænser op til Park- og skovområdet og der bliver åbnet op, vil det være en naturlig trædesten til at benytte Parken mere, så der også her bliver mere færdsel og positivt liv. Helhedsplanen vil understøtte øget brug af Parken i.f.t. motionsfremmende aktiviteter samt benytte Parkens rammer til at understøtte familieaktiviteter.

Gårdene imellem blokkene er som oftest affolket. De store p-pladser er jævnligt præget af utryghedsskabende adfærd i form af forsamlinger af biler og scootere, og åbenlyst salg af narkotika. Beboerne giver udtryk for et ønske om tage et socialt ansvar for at udvikle fællesskabsaktiviteter og positivt liv disse steder, således negativ adfærd bliver nedtonet. Derfor er tiltag i denne forbindelse også tænkt ind i helhedsplanen.

9. Underretning

Alle parter involveret i den strategiske samarbejdsaftale og delaftalerne har et fælles ansvar for at sikre fremdriften i Helhedsplanen og at samarbejdet til enhver tid er konstruktivt og tjener helhedsplanens formål.

Den boligsociale leder er under alle forhold ansvarlig for, at den boligsociale styregruppe, Samarbejdspartnere, der indgår i samarbejdsaftalen, underrettes, såfremt, der opstår forhold, som påvirker indfrielsen af målene og det overordnede formål. Det forventes ligeledes, at samarbejdspartnere underretter den boligsociale leder om forandringer, som har indflydelse på for gennemførelse af helhedsplanen

10. Konflikthåndtering

Opstår der uenigheder i samarbejdet på ethvert niveau omkring realiseringen af helhedsplanen, så er den boligsociale leder ansvarlig for at skabe platform for håndtering af konflikten og så vidt mulig gennem dialog. Den boligsociale styregruppe orienteres og inddrages i løsningen af uenigheden, hvis styregruppen anser det hensigtsmæssigt. Er dialog ikke mulig bringes konflikten til Bestyrelsen, som træffer afgørelse.

11. Revision af samarbejdsaftalen

Revision af den strategiske samarbejdsaftale kræver godkendelse i Landsbyggefonden.

Delaftale for indsatsområdet *Forebyggelse og forældre-ansvar*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale løbende ajourføres.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:

Helhedsplanen for Herredsvang 2018-2022

Aftalens parter:

- Kristine Küsch Larsen, leder tværgående forebyggelse, Ungdomscentret, Aarhus kommune
- Kristine Schroll, dagtilbudsleder, Aarhus kommune
- Susanne Gilling, leder af de kommunale biblioteker, Aarhus kommune
- Joke-Gesine Habben, jordemoderleder, Jordemodercentret, Skejby Sygehus
- Elsebeth Sejthen, sundhedsplejeleder, Aarhus kommune
- Anders Rønnebro, direktør Arbejdernes Andels Boligforening

Problemkompleks for indsatsområdet:

Herredsvang har en høj andel af børn og unge, idet mere end hver fjerde beboer er under 18 år. Flere af disse børn og unge er præget af, at deres forældre er uden for arbejdsmarkedet, har et lavt uddannelsesniveau, dårlig sundhedstilstand og en lav indkomst. Der er behov for en øget indsats overfor forældre. En indsats, som starter tidligt og supplerer kommunens indsats. En forebyggelsesindsats, som har et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv med henblik på at nedbringe andelen af børn med sociale underretninger, som ifølge BoSocData var 8,3 % i 2016.

Forældrene ønsker at understøtte deres børns udvikling og læring, men er udfordret pga. manglende viden og kompetencer. Dette understreges af, i følge opgørelse fra Sundhedsplejen, at der i Herredsvang fra april 2016-april 2017 har været 86 fødsler, hvoraf næsten 60 % af familierne er vurderet til at have behov for et udvidet sundhedstilbud, hvorimod andelen blandt familierne i de omkringliggende villakvarterer er 28 %. Desuden er andelen af 1-5-årige, som ikke er knyttet til et pasningstilbud på 9 % (LBF), hvilket ifølge samarbejdspartnere betyder, at børnene ikke udvikler de samme sociale og sproglige kompetencer som deres jævnaldrende, og på den måde meget tidlig i deres opvækst bliver mødt af udfordringer. Derfor er der behov for dels tidlige og forebyggende indsatser målrettet forældrene, dels indsatser, som målrettes både forældre og børn i.f.t. at understøtte læring og et aktivt og sundt børneliv. Det skal ske ved etablering af såvel tilbud til forældrene om tilegnelse af ny viden og nye forældrekompetencer som ved at understøtte forældre-fællesskaber ud fra betragtningen om, at sociale relationer og netværk er nødvendige forudsætninger for udvikling af en robusthed, som i højere grad gør dem i stand til både individuelt og i fællesskab at håndtere udfordringer i.f.t. deres børn.

Formål og lokalt opstillede målinger for indsatsområdet:

Formål:

Formålet med de boligsociale aktiviteter under indsatsområdet Forebyggelse og Forældreansvar er:

- At øge forældrekompetencer

- At styrke forældreansvar
- At styrke forældrefællesskaber
- At nedbringe andelen af sociale underretninger
- At øge andelen af børn i alderen 1-5 år, som er tilknyttet et pasningstilbud

Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):		Datakilde:
Andelen af sociale underretninger reduceres fra 8,3 % i 2016 til 5 % i 2022		BoSocData
1-5-årige som ikke er tilknyttet et pasningstilbud skal i 2022 reduceres fra 9,0 % i 2015 svarende til 31 børn iflg. LBF til at ramme gennemsnittet for Aarhus kommune som helhed, som i 2015 var 7,6 %		LBF
Aktiviteter som skal bidrage til indfrielse af formål og lokalt fastsatte mål/målinger:		
• God Familie Start – fra endnu ikke forældre op til 1 år • Forældrecafé • Familiefællesskaber		
Samspil med og supplement til den kommunale indsats i boligområdet:		
De boligsociale aktiviteter under Forebyggelse og Forældreansvar er et supplement til de kommunale og regionale indsatser. Indsatserne vil ske i et samspil med jordmødrenes, sundhedsplejerskernes, dagtilbuddets og bibliotekets opgaver og strategi. Den boligsociale helhedsplan vil i samarbejde med de kommunale parter udvikle flere muligheder for familier i Herredsvang i indsatser, som har fokus på de udfordringer, som såvel professionelle parter ser, som flere lokale beboere selv peger på, er kendetegnet for flere familier i Herredsvang. Et vigtigt element er, at det sker lokalt, således mulighederne for udvikling af netværk og fællesskaber familierne imellem har gunstige vilkår.		
Indsatsområdets økonomi i henhold til budget (Her anføres finansiering for dette indsatsområde som oplyst i det vedlagte budget for den boligsociale indsats):		
Organisation		Finansiering
Landsbyggefonden		2.945.000 kr.
Lokal medfinansiering		1.708.000 kr.
Samlet budget for indsatsområdet		4.653.000 kr.
Konflikthåndtering og underretning:		
Det er et fælles ansvar at sikre, at helhedsplanens fremdrift og gennemførelse sker i overensstemmelse med aftalerne i den strategiske samarbejdsaftale og delaftalerne. Såfremt der opstår forhold i delaftalernes aktiviteter, som forsinker eller hindrer fremdriften, er den		

boligsociale leder ansvarlig for, at de involverede samarbejdspartnere bliver orienteret. Desuden fremlægges forholdet i den boligsociale Styregruppe med henblik på en løsning. Ligeledes forventes det, at teamledere, samarbejdspartnere og styregruppemedlemmer orienterer den boligsociale leder, hvis de bliver bekendt med forhold, som vanskeliggør helhedsplanens arbejde.

Er konflikten af en sådan karakter, at den ikke kan løses lokalt, er den boligsociale leder ansvarlig for, at Bestyrelsen bliver underrettet med henblik på en overordnet beslutning.

Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):

Følgegrupperne drøfter om, der er behov for en revision af aftalen. Er det tilfældet løftes forslaget til den boligsociale styregruppe, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal indsendes indstilling til bestyrelsen.

Delaftalen gælder fra:

D. 1. januar 2018-31. december 2022

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af mål for indsatsområdet (tilføj skemaer, - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:

God Familie Start (Jf. Boligsociale Familiekurser i CFBU-rapport)

Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):

God Familie Start bygger videre på erfaringer fra den forrige helhedsplan, og er målrettet familier fra 6. graviditetsmåned og op til 1 år. God Familie Start består af kompetenceudviklende moduler og skaber samtidig et fælles mødested for familier. Aktiviteten består af et ugentligt modul på et par timer. Hvert modul har et tema som er relevant for småbarnsforældre. En del moduler vil også have relevans for gravide. Hvert tema varetages af en fagperson. Formen bygger på dialog, så deltagerne får mulighed for at dele erfaringer med hinanden, og samtidig får ny viden og inspiration. Emnerne til de enkelte moduler udvikles sammen med lokale samarbejdspartnere og i dialog med gravide og forældre.

Forældrene får opbygget kendskab og tillid til hinanden på tværs af sproglige, familiemæssige og sociale forskelle. Det har betydning for både udbyttet af modulerne samt understøtter netværk, der rækker ud over den ugentlige aktivitet. Det har stor betydning for aktivitetens tilgængelighed og for muligheden for holdbare netværk, at deltagerne er fra lokalområdet og giver samtidig mulighed for uformelle møder og nemme initiativer. Kontinuiteten i aktiviteten bliver varetaget af den boligsociale indsats samt faste frivillige kræfter.

Åben jordemodercafé er en integreret del af God Familiestart. Jordemoderen står for dagens emne og indenfor tidsrammen, bliver der en ekstra mulighed for gravide, der gerne vil have tjekket den gravide mave. Åben jordemodercafé bliver udvidet med et åbent vejledningstilbud i samarbejde med sundhedsplejen målrettet endnu ikke gravide, gravide og nye forældre. Det er samtidig en mulighed for at få øje på udfordringer på et tidligt tidspunkt, og dermed

udgangspunkt for etablering af gruppebaseret undervisningsforløb i forhold til de udfordringer, der viser sig. I supplement hertil er der mulighed for et praktikforløb for unge mødre i én af de lokale daginstitutioner.

Der vil være en aktiv kobling mellem god familiestart og aktiviteterne i indsatsen forældrecafé og familiefællesskaber med særlig fokus på de ældste børn i God Familiestart.

Formål:**Formål**

- at give forældrene relevant viden, værktøjer og inspiration
- at give familier der oplever en uønsket isolation en mulighed for at møde andre
- At styrke netværk mellem lokale småbørnsfamilier på tværs af forskellige baggrund
- at styrke forældreevnen

I et langsigtet perspektiv er indsatsens formål at børnene får en positiv start i livet og dermed er bedre rustet til skolegangen og videre uddannelse.

Målgruppe(r):

Endnu ikke gravide med fokus på unge piger
Gravide og småbørnsfamilier (mor og/eller far sammen med deres barn på 0-1 år).
Særlig fokus på sårbare og usikre familier
Særlig fokus på familier med usikkert mundtligt dansk

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:	Datakilde:
Partnerskabet i God Familie Start drøfter og vurderer hvert modul, hvad angår indhold, og deltagernes hverdagsvilkår.	Egne målinger og registreringer
Minimum 30 familier bruger God Familie Starts undervisningstilbud på årsbasis	Egne målinger og registreringer
Minimum 50 bruger vejledningstilbuddet på årsbasis	Egne registreringer

Organisering, ansvar og rollefordeling:**Organisering:**

God Familie Start er organisatorisk placeret under indsatsen "Forebyggelse og Forældreansvar".

I forhold til det professionelle samarbejde er aktiviteten organiseret i et partnerskab med

Folkesundhed Aarhus, Jordemodercentret, Sundhedsplejen, Biblioteket, Dagtilbuddet og det boligsociale arbejde

Ansvarsfordeling:

Det overordnede ansvar er placeret hos den boligsociale leder.

Den boligsociale familiemedarbejder har ansvaret for koordinering af det tværfaglige samarbejde.

Parterne i Partnerskabet har et medansvar for indhold i modulerne ved at byde ind med faglig viden.

Rollefordeling:

Den boligsociale familiemedarbejder koordinerer det faglige samarbejde omkring tilbuddene, sikrer modulernes praktiske gennemførelse og er med til at sikre kontakt og netværksdannelse i forhold til deltagere og potentielle nye deltagere ved inddragelse af medlemmerne i følgegruppen for aktiviteten.

Forankring:

Den lokale forankring sikres af delaftalens følgegruppe, der halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning på baggrund af partnerskabets målinger og registreringer.

Aktivitetsnavn:

Forældrecafé (Jf. Boligsociale Familiekurser i CFBU-rapport)

Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):

Aktiviteten vil have samme ramme og struktur som i God Familie Start, målrettet forældre til de lidt større børn. Der inviteres til en ugentlig forældrecafé i Kulturhuset. Forældrecaféen skal ses som et mødested for forældre, som har lyst og interesse i at blive endnu klogere på deres forældrerolle og hvad det indebærer.

Hver anden gang vil der være et fagligt input i form af f.eks. oplæg fra fagpersoner eller debatfilm samt efterfølgende dialog omkring emnet. Udvalgte emner kan være højtlesningens betydning, kulturelle forskelle og ligheder i opdragelse, fritids- og foreningslivet, motion og bevægelse, kost, madpakker osv. Den efterfølgende mødegang i forældrecaféen vil der være opfølgning, refleksion, udveksling af holdninger og en uformel diskussion omkring det foregående emne. Det er væsentligt, at forældrene inddrages i udvælgelsen af emner, der optager dem og så vidt mulig er med til at afsøge, hvilke fagpersoner m.m., der skal inviteres. Der vil være fokus på at udvikle aktiviteten til at forældrene inspireres og motiveres til at besøge hinanden privat og etablere legeaftaler. Flere af børnene vil komme til at gå på andre skoler end distriktsskolen, når de når skolealderen. Det betyder udfordringer i.f.t. dels at blive integreret i det sociale liv sammen med klassekammeraterne på skolen dels at blive en del af fritidslivet i lokalområdet. Derfor er det vigtigt at støtte forældrene i, at deres børn får dannet nogle positive og nære relationer i lokalområdet allerede inden de starter i skolen.

Legeaftalerne vil blive understøttet af daginstitutionerne.

Endvidere vil der i samarbejde med Dagtilbuddet blive etableret fritidsaktiviteter i lokalområdet for de ældste børnehavebørn. Det drejer sig om fodbold- og gymnastikaktiviteter i institutionstiden sidst på eftermiddagen. Pædagoger bringer børnene til aktiviteten og vil være til stede under aktiviteten. Forældrene henter børnene i aktiviteten i stedet for i

daginstitutionen. Formålet er at give forældrene en øget bevidsthed omkring den store betydning det har, at de tager ansvar for og deltager aktivt i deres børns fritidsliv. Samtidig få øje på den positive oplevelse det er, at følge sine børn i fritiden og få et fællesskab med de andre forældre, som også står på "sidelinjen". En viden og erfaring de kan bære med, når børnene når skolealderen og det bliver endnu mere vigtigt at forældrene er inddraget i deres børns fritidsliv.

Aktiviteten spiller sammen med aktiviteten Familiefællesskaber, som er yderligere en mulighed for forældrene at mødes, blot i mere uformelle og uforpligtende rammer.

Formål:

Formålet med aktiviteten er at styrke forældrekompetencer og øge bevidstheden omkring forældres ansvar for deres børns læring og udvikling.

Endvidere at styrke førskolebørns socialisering og trivsel samt bidrage til at bryde den sociale arv.

Formålet understøtter helhedsplanens overordnede formål i.f.t. at styrke og udnytte fællesskabet til at øge trivslen og i et langsigtet perspektiv, at flere kommer i uddannelse.

Målgruppe(r):

Målgruppen er alle forældre til førskolebørn i alderen 1-6 år i Herredsvang med fokus på udsatte forældre.

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:	Datakilde:
30 forældre deltager i forældrecafeens aktiviteter på årsbasis	Egne registreringer i aktiviteten
Kontakt med 30 forældre på "sidelinjen" på årsbasis	Egne og dagtilbuddets registreringer i aktiviteten

Organisering, ansvar og rollefordeling:**Organisering:**

Aktiviteten er organiseret under indsatsen Forebyggelse og Forældreansvar

Ansvarsfordeling:

Det overordnede ansvar er placeret hos den boligsociale leder.

Den boligsociale familiemedarbejder har ansvaret for koordineringen af Forældrecafeen

Rollefordeling:

Den boligsociale familiemedarbejder planlægger det faglige indhold i forældrecafeen og understøtter fritidsaktiviteterne i samarbejde med daginstitutionerne. Endvidere inddrager familiemedarbejderen medlemmerne i følgegruppen og benytter deres netværk i rekrutteringen af deltagere til aktiviteten.

Pædagogerne i daginstitutionerne sikrer de pædagogiske ressourcer ifm. fritidstilbuddet. Desuden inddrager de daginstitutionernes forældreråd og bestyrelse i.f.t. udbredelse af kendskabet til aktiviteten.

Forankring:
Forankringen af aktiviteten sikres af delaftalens følgegruppe, der halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning. Endvidere inddrages såvel forældrene aktivt i aktiviteten og ligeledes forældreråd og bestyrelse i daginstitutionerne m.h.p. forankring.
Aktivitetsnavn:
Familiefællesskaber (Jf. Temaarrangementer for forældre i CFBU-rapport)
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):
Familiefællesskaber tager udgangspunkt i ønsket om at åbne nye tilgængelige adgange i.f.t. at i.f.t. at styrke fællesskaberne forældrene imellem. Omdrejningspunktet vil være cafeen i Kulturhuset, som holder åbent lørdag og i første omgang én lørdag om måneden. Cafeen tilbyder brunchanretning hhv. en anretning til voksne og én til børn, kaffe og the. Det vil være et tilbud til alle borgere i Herredsvang, men der vil ske en målrettet indsats i.f.t.at tiltrække familier og med fokus på børn i førskolealderen. Cafeen vil holde åbent i samme tidsrum, som Biblioteket, som også er placeret i Kulturhuset. I biblioteket vil der foregå forskellige kulturelle arrangementer, målrettet børn og deres forældre, eksempelvis teaterforestilling, film og brætspil. De øvrige lørdage er der højtlesning for og dialog med børn i biblioteket. Højtlesningen spiller sammen med én af den boligsociale helhedsplans øvrige aktiviteter, idet en lommepengejobber arbejder som oplæser under vejledning af en bibliotekar. Desuden er det en del af samarbejdsprojektet, Kulturkufferter, som biblioteket er tovholder på. Et projekt, som styrker børns læsefærdigheder og aktivt involverer forældrene. I.f.m. disse aktiviteter bliver rekrutteringen understøttet af såvel frivillige som en boligsocial medarbejder. Desuden vil der være fokus på, at der dannes netværk blandt forældrene, at der udvikles ideer til andre fælles familieaktiviteter. Således vil der i en dialog med de deltagende forældre blive opfordret til involvering i.f.t. hvilke børneaktiviteter, der skal ske fremtidige lørdage. Endvidere styrkelse af en proces, hvor der planlægges og afvikles familieaktiviteter øvrige weekends. På baggrund af ønsker fra beboere vil der være fokus på, at benytte hele lokalområdet, således vil weekendaktiviteterne foregå forskellige steder, eksempelvis som picnictur i Parken, skattejagt i en af gårdene, forhindringsløb på legepladsen i en anden gård. Hensigten er at udbrede beboernes kendskab til andre dele af Herredsvang end til ens egen boligafdeling, lære hinandens kulturer at kende og dermed styrke sammenhængskraften på tværs. Aktiviteterne supplerer et eksisterende tilbud, som Natur og Ungdom er tovholder på. Frivillige i organisationen står for planlægning og afvikling af naturaktiviteter hver anden søndag målrettet forældre og børn. Endelig vil der i aktiviteterne opfordres til at etablere legeaftaler, som der ligeledes er fokus på at understøtte i aktiviteten "Forældrecafeen". Der vil arbejdes målrettet henimod at skabe så attraktive tilbud, at flere frivillige beboere motiveres til at indgå i aktiviteterne, således cafeen kan holde åbent flere lørdage om måneden.
Formål:
Formålet med aktiviteten er via fælles oplevelser at styrke familiefællesskaber på tværs af kulturer og på tværs af boligområdet

Målgruppe(r):	
Målgruppe 1: Forældre til førskolebørn i Herredsvang. Målgruppe 2: Forældre til skolebørn i indskoling	
Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
På årsbasis afholdes 10 lørdagsbrunch	Egne registreringer
På årsbasis afholdes 4 familiearrangementer forskellige steder i lokalområdet	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Familiefællesskaberne er organisatorisk placeret under indsatsen "Forebyggelse og Forældreansvar" Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar er placeret hos den boligsociale leder. Den boligsociale familiemedarbejder har ansvaret for at koordinere samarbejdet og at sikre, at vilkårene er til stede, således aktiviteten kan gennemføres. Biblioteket er ansvarlig for gennemførelse af månedlige kulturelle arrangementer. Cafélederen er ansvarlig for, at cafeen holder åbent og understøtter aktivitetens beskrivelse. Rollefordeling: Den boligsociale familiemedarbejder samt cafemedarbejderen understøtter målrettet rekrutteringen af familier til lørdagsaktiviteterne. Biblioteket planlægger og afvikler månedlige kulturelle arrangementer Cafémedarbejdere og frivillige beboere holder åbent i cafeen lørdage.	
Forankring:	
Den lokale forankring sikres af delaftalens følgegruppe, som halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning. Der arbejdes målrettet henimod, at forældrene overtager ansvaret for planlægning af familieaktiviteterne og det understøttes, at forældrene involveres i cafeåbningen samt tager initiativ til at mødes på tværs.	

Delaftale for indsatsområdet *Tryghed og trivsel*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale løbende ajourføres.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:

Tryghed & Trivsel

Aftalens parter:

- Jette Harreskov, områdechef, Sundhed og Omsorg, Aarhus kommune
- Casper Husted, Ungdomsskolen, Aarhus kommune
- Henriette Gaardbo, foreningskonsulent, Sport og Fritid, Aarhus kommune
- Peter Trolle, Center for Byens Anvendelse, Aarhus kommune
- Anders Rønnebro, Direktør Arbejdernes Andels Boligforening

Problemkompleks for indsatsområdet:

Herredvang er geografisk udfordret ved at være isoleret placeret 6 km fra Aarhus centrum afgrænset af store ringveje. Det medfører at lokalområdet har en tendens til at lukke sig om sig selv, og at andre borgere ikke finder vej til Herredvang. Hertil betyder Herredsvangs foreningsliv, med kun en eller to foreninger, at beboerne ikke har arenaer hvor de kan mødes på tværs af de mere end 70 forskellige kulturelle baggrunde.

Endvidere har Herredsvang gennem mange år været et område med en høj grad af kriminalitet og har bl.a. været hjemsted for bandekriminalitet. Kriminalitetens nærvær har stor betydning for Herredsvangs unge. Andelen af kriminalitetssigtede unge (10-17-årige) i Herredsvang er fortsat på et højt niveau med 3,6 procent sigtede i første kvartal 2016. Udviklingen har dog været stabil gennem en årrække. Til sammenligning er andelen i resten af kommunen på 1,1 procent og for almene boligområder i Aarhus 2,8 procent (BoSocData). Kriminalitetsgraden påvirker stadig trivslen og trygheden i lokalområdet i negativ retning. Det er rigtig svært for beboerne i Herredsvang at handle på denne utryghed. Det er svært for den enkelte beboer at reagere imod den problematiske adfærd fra de unge, fordi de føler sig alene om opgaven og dermed mere udsat. Herredsvang har behov for at udvikle en positiv "social kontrol", som ses i boligområder uden høje kriminalitetstal, hvor alle beboere sammen tager afstand fra åbenlys negativ adfærd i området. Der skal opbygges en robusthed og en styrke, hvor lokalbefolkningen tilkendegiver, at åbenlys ulovlighed ikke accepteres. Det skal ske i et fællesskab, således at den enkelte ikke føler et individuelt ansvar, men snarere føler sig som en del af en kollektiv afstandtagende fra ulovligheder

Der er således behov for en opbygning af lokal robusthed, således at fællesskaber i fremtiden kan tage hånd om en positiv og inkluderende udvikling af området. Denne udvikling skal finde sted ved at udvikle flere arenaer, hvor beboernes involvering er i fokus, hvor sociale fællesskaber etableres og udvikles samt hvor sociale udfordringer

håndteres. Ligeledes skal der gennem borgerinddragelse udbydes markante begivenheder og arrangementer, som skal bidrage til at åbne Herredsvang for omverdenen.

Sammenspillet mellem at sætte de enkelte beboers mange forskellige kompetencer i spil, fællesskabets styrke og de rammer, som Herredsvang er givet, vil gøre det muligt at udvikle den spirende robusthed til en sund robusthed og dermed udvikle Herredsvang til et bæredygtigt lokalområde, hvor tryghed, trivsel og åbenhed er kernen. Dette vil være medvirkende til at styrke forankringsperspektivet og understøtte strategien, som arbejder henimod, at Herredsvang skal stå på egne ben efter denne periode.

Formål og lokalt opstillede målinger for indsatsområdet:**Formål:**

Formålet med de boligsociale aktiviteter under indsatsområdet Tryghed og Trivsel er:

- At styrke fællesskaber
- Øge sammenhængskraften
- Styrke beboernes trivsel
- Udvikle beboernes ejerskab til og ansvar for lokalområdet

Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):	Datakilde:
Andelen af fraflytninger pr. bolig skal nedbringes fra 10,7 % i 2016 til 9 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af beboere, der føler sig trygge skal øges med mindst 20 %	Beboerundersøgelse foretages forår 2018 og gentages 2021. Gentages ifm. slut-evaluering 2022
Andelen på helbredsbetiget overførsel skal reduceres med 2 procentpoint ved enden af helhedsplansperioden?	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Antallet af kriminalitetssigtede unge 10-17-årige skal, i perioden med boligsocial indsats frem til 2022, nedbringes fra 3,6 % i 2016 til at ramme antallet for almene boligområder generelt i Aarhus, som er 2,8 % i 2016.	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Aktiviteter som skal bidrage til indfrielse af formål og lokalt fastsatte	

mål/målinger:
Kulturhus Herredsvang skal også i fremtiden være en central base for mødet mellem beboere. Kulturhuset danner ramme om forskellige mødesteder, projekter, aktivitets- og servicetilbud og profiterer i høj grad af de mange forskellige kompetencer, som findes blandt beboere, medarbejdere og samarbejdspartnere, kompetencer, som sættes i spil og dermed omsættes til en bred vifte af aktivitetstilbud og projekter. Dermed fremmes følelsen af ejerskab. Husets hjerte, caférummet, skal i fremtiden i endnu højere grad inddrage borgerne i udviklingen og faciliteringen af fællesskabsfremmende aktiviteter. Sundhedscafeen som omdrejningspunkt for sundhedsfremmende aktiviteter, skal udvikles endnu mere, således både brobygning til det etablerede sundhedssystem struktureres i højere grad og flere sundhedsfremmende aktiviteter etableres lokalt med fokus på at beboerne involveres og tager ansvar for initiativerne. Stjernehaven skal med 20 matrikler som omdrejningspunkt danne ramme om udviklingen af nære interessefællesskaber på tværs af alder og etnicitet med henblik på at understøtte beboernes følelse af ejerskab og involvering i deres lokalområde samt mindske ensomhed. Velkomstteams, som har til formål at styrke det gode naboskab og øge trygheden, er grupper af beboere, der tager kontakt, hilser velkommen og informerer om lokalområdet til nye indflyttere i egen boligafdeling. Der er etableret teams i fire boligafdelinger og hensigten er, at de sidste fire afdelinger også skal etablere velkomstteams sammenholdt med, at netværket på tværs af teams udvikles og afdelingsbestyrelse og ejendomsfunktionærerne i endnu højere grad involveres. Fælles socialt ansvar har til formål at understøtte et udtrykt ønske fra beboerne om at udvikle en positiv "social kontrol", hvor beboerne i fællesskab tager afstand fra åbenlys negativ adfærd og udvikler tiltag, der fremmer positivt liv.
Samspil med og supplement til den kommunale indsats i boligområdet:
Indsatsen skal ske i samspil med MSO's strategi i.f.t. at mindske social ulighed i sundhed, øge trivsel og styrke den mentale sundhed og dermed samtidig understøtte Beskæftigelsesforvaltningens målsætning i Aarhus kommune, at flere kommer nærmere arbejdsmarkedet. Derudover skal indsatsen understøtte Aarhus kommunes 95 % målsætning ved at bidrage med praktikmuligheder og dermed mere kendskab til de håndværksmæssige uddannelser. Endvidere skal indsatsen bidrage til at styrke medborgerskabstanken i Aarhus kommune. Det skal ske ved at skabe muligheder for de enkelte beboere til at sætte sine kompetencer i spil og udnytte sine muligheder, ved at skabe aktiviteter, som inkluderer hinanden som medborgere, ved at omsætte værdifuld viden til værdifuld praksis samt at hjælpe hinanden med at få Herredsvang til at blive et endnu bedre sted at bo. Sidst, men ikke mindst skal beboere i Herredsvang opleve sig som en del af fællesskabet ved i fællesskab at tage ansvar for, at samarbejdet på tværs af

lokalområdet og positivt liv udvikles.	
Indsatsområdets økonomi i henhold til budget (Her anføres finansiering for dette indsatsområde som oplyst i det vedlagte budget for den boligsociale indsats):	
Organisation	Finansiering
<i>Landsbyggefondens</i>	3.305.000 kr.
<i>Lokal medfinansiering</i>	1.969.000 kr. 2.263.000 kr.
<i>Samlet budget for indsatsområdet</i>	4.502.000kr. 5.568.000 kr.
Konflikthåndtering og underretning:	
Det er et fælles ansvar at sikre, at helhedsplanens fremdrift og gennemførelse sker i overensstemmelse med aftalerne i den strategiske samarbejdsaftale og delaftalerne. Såfremt der opstår forhold i delaftalernes aktiviteter, som forsinker eller hindrer fremdriften, er den boligsociale leder ansvarlig for, at de involverede samarbejdspartnere bliver orienteret. Desuden fremlægges forholdet i den boligsociale Styregruppe med henblik på en løsning. Ligeledes forventes det, at teamledere, samarbejdspartnere og styregruppemedlemmer orienterer den boligsociale leder, hvis de bliver bekendt med forhold, som vanskeliggør helhedsplanens arbejde. Er konflikten af en sådan karakter, at den ikke kan løses lokalt, er den boligsociale leder ansvarlig for, at Bestyrelsen bliver underrettet med henblik på en overordnet beslutning.	
Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefondens, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):	
Følgegrupperne drøfter om, der er behov for en revision af aftalen. Er det tilfældet løftes forslaget til den boligsociale styregruppe, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal indsendes indstilling til bestyrelsen.	
Delaftalen gælder fra:	
01.01.2018 til 31.12.2022	

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af mål for indsatsområdet (tilføj skemaer, - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:
Kulturhus Herredsvang (Jf. Aktiviteter til styrkelse af naboskaber og social sammenhængskraft i CFBU-rapport)
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):
Kulturhusets vision er at det skal være <i>åbent for alle uanset alder, køn, etnicitet</i>, hvilket afspejles i husets 3 værdier: Tolerance, fleksibilitet og engagement. Kulturhuset er med vægt på inklusion af alle beboergrupper og fokus på en anerkendende tilgang med stor rummelighed, fundamentet for udviklingen af relationer såvel mellem frivillige beboere og fagpersonale som internt samarbejdspartnere imellem. Kulturhus Herredsvang er det centrale lokale mødested og omdrejningspunkt for aktiviteter, projekter og forskellige service- og rådgivningstilbud, heriblandt et bibliotek, sy-værksted, café og lydstudie. Kulturhuset danner fysisk ramme om aktiviteter, der styrker beboernes sociale samvær og netværksskabelse, som understøtter og stimulerer realiseringen af beboernes ideer og projekter på tværs af alder og forskellige kulturelle baggrunde og som motiverer til aktivt medborgerskab. Alle aktiviteter i huset er med til at understøtte det boligsociale arbejde, som har sit afsæt her. Kulturhuset drager nytte af, at være et uformelt og uforpligtende mødested, som derfor tiltrækker mange beboere, også beboere med forskellige og ofte svære sociale udfordringer. Cafeen er hjertet i Huset. Cafedriften og aktiviteterne her skal fremadrettet udvikles i samarbejde med beboerne og i højere grad anvendes til at understøtte familieaktiviteter med fokus på weekender. Kulturhuset er medvirkende til at bryde beboeres ensomhed og isolation. Den høje andel af arbejdsledige, hvoraf 16 % er tilkendt en førtidspension, betyder at disse beboere, for en afgrænset tidsperiode eller permanent, skal finde deres identitet et andet sted end på arbejdsmarkedet. Kulturhuset tilbyder meningsfyldte fællesskaber, men giver også disse beboere mulighed for på ny at spille en betydningsfuld rolle og få tildelt ansvar som frivillig, afpasset efter den enkeltes ønsker, behov og kompetencer. En stor del af opmærksomheden i Kulturhuset er rettet mod aktiviteter, der har et kompetenceudviklende, uddannelsesmæssigt og arbejdsmarkedsrettet sigte. For beboere, der har brug for yderligere kompetencer for at nærme sig det ordinære arbejdsmarked, tilbyder Herredsvangs Virksomhedscenter, som har base i Kulturhuset, forskellige praktikpladser. 23 % af de voksne er ledige pga. sundhedsmæssige udfordringer. Derfor er Sundhedsscafeen med sundhedstjekket og mulighed for en motiverende sundhedssamtale et betydningsfuldt tilbud i Kulturhuset. Udfordringen er at omsætte beboernes ønsker i forhold til en livstilsændring enten via bevægelsestilbud, kostændring eller andre mentale sundhedstilbud til forskellige aktivitetstilbud. Erfaringen viser endvidere, at flere har så komplekse problemstillinger, at en intensiv håndholdt indsats og brobygning til sundhedssystemet er påkrævet.

I et uddannelsesmæssigt perspektiv skal Kulturhuset i endnu højere grad fremadrettet strukturere og udvikle et Studiemiljø. I praksis betyder det, at en stor del af Kulturhusets faciliteter inkluderes til uddannelsesfremmende aktiviteter. Cafeen anvendes til forskellige former for lektiehjælp, biblioteket indretter studie- og fordybelsesfaciliteter. Lydstudiet understøtter tekstskrivning og komposition og IT Hjørnet har fokus på udvikling af IT kompetencer.

Der tilbydes fritidsjobs til unge i Kulturhuset, som har brug for flere færdigheder inden de formidles videre til fritidsjobs på det ordinære marked, og der rettes en større opmærksomhed på erhvervsrettede uddannelser.

Kulturhus Herredsvang er samtidig platform for den lokale kommunikation og formidling samt for branding af Herredsvang eksternt. Set i lyset af Herredsvangs sammensætning med otte boligafdelinger repræsenteret ved fire boligorganisationer, 72 forskellige nationaliteter og nye beboere i knap 11 % af lejemålene pr. år er der behov for en skarp kommunikations- og formidlingsstrategi for at udvikle sammenhængskraften i området. Hjemmesiden www.herredsvang8210.dk og facebookgruppen skal vedligeholdes og udvikles. Desuden videreudvikles kommunikationsstrategien internt i Kulturhuset samt en strategi for højnelse af lokalområdets image uden for Herredsvang ved at tilbyde forskellige kulturelle arrangementer, som er interessante for borgere udenfor Herredsvang at gæste. Arrangementer løftes også udenfor Kulturhuset. Marienlyst Park Festival, som er en videreudvikling af koncertrækken "Verden til Herredsvang" (www.verden-til-herredsvang.dk) (bilag 5), vil årligt afholdes i den nærliggende park. Formålet er først og fremmest at skabe en vedkommende høj kvalitets festival, som er tilgængelig for alle, at bringe musikken nærmere et boligsocialt lokalområde, fungere som et samlingspunkt for de forskellige kulturer i lokalområdet, inddrage beboerne i planlægning og afvikling samt tiltrække borgere fra andre dele af kommunen.

Med forankringsperspektivet for øje skal der fremadrettet være særlig fokus på at inddrage beboerne i at tage ansvar for og aktiv del i Kulturhusets funktioner og tilbud, så der i højere grad udvikles et ejerskab. Dette skal ske med udgangspunkt i de beboere, der har deltaget i processen i de nedsatte arbejdsgrupper i forhold til udviklingen af helhedsplanen 2018-2022. Beboerne tilbydes plads i den kommende organisering i følgegrupperne, og kan på den måde være med til at omsætte deres ideer og ønsker til virkelighed i samarbejde med kommunale og boligsociale aktører. Desuden vil der i løbet af helhedsplansperioden være fokus på at etablere råd, udvalg og flere foreninger i de sammenhænge, hvor det forankringsmæssigt giver mening, og der er en lokal interesse.

Formål:

Formålet er at styrke de lokale fællesskaber, øge beboernes trivsel samt at understøtte beboernes involvering og øget følelse af medansvar for lokalområdet.

Målgruppe(r):

Alle beboere

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
Flere beboerdrevne aktiviteter	Egne registreringer og målinger
Andelen af fraflytninger pr. bolig skal nedbringes fra 10,7 % i 2016 til 9 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Antal beboere, der føler sig trygge skal øges med mindst 20 %	Beboerundersøgelse foretages forår 2018 og gentages 2021. Gentages ifm. slut-evaluering 2022'
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Kulturhus Herredsvang er organisatorisk placeret under indsatsområdet Tryghed og Trivsel. Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar for Kulturhuset er placeret hos den boligsociale leder. De boligsociale medarbejdere er ansvarlige for udviklingen af de aktiviteter placeret i Kulturhuset, som er beskrevet i de respektive delaftaler. Rollefordeling: Den boligsociale leder varetager den overordnede koordinering af Kulturhus Herredsvangs drift og indsatser. De boligsociale medarbejdere er ansvarlige for udvikling af de respektive aktiviteter og indsatser tilhørende deres område. Andre samarbejdspartnere, som er ansatte i funktioner under helhedsplanen er ansvarlig for opgaver og udvikling i den respektive funktion.	
Forankring:	
Forankringsstrategien i den kommende femårige periode er, at et øget antal aktiviteter bliver beboerdrevne og at husets forskellige funktioner og faciliteter i højere grad benyttes og drives af andre samarbejdspartnere.	

Aktivitetsnavn:
Sundhedscafeen (Jf. informations- og vejledningstilbud om sund livsstil i CFBU-rapport)

Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):

I den kommende boligsociale helhedsplan er ét af fire indsatsområder, som vi har fokus på "Tryghed og trivsel". Trivsel og sundhedstilstanden hænger uløseligt sammen.

Den eksisterende Sundhedscafé i Kulturhuset i Herredsvang er et populært og velbesøgt tilbud og omdrejningspunkt for flere sundhedsfremmende indsatser. Sundhedscafeen er et åbent tilbud til alle, men har fokus på de udsatte og sårbare borgere, som er særlig ramte af ulighed i sundhed.

Sundhedscafeen i Kulturhusets kendte ramme er lykkedes med at tiltrække beboere, som enten ikke er tilstrækkelig kendte med de forskellige sundhedstilbud eller har barrierer i forhold til at søge hjælp.

I den nuværende model er Sundhedscafeen et tilbud én gang om ugen i 2 ½ time med sundhedstjekket som omdrejningspunkt. En sygeplejerske er til rådighed for et sundhedstjek og en motiverende sundhedssamtale. Borgerne møder blot op i de uformelle omgivelser, og der er ikke tale om tidsbestilling eller visitation.

Udviklingen af Sundhedscafeen i den kommende helhedsplan er særlig vigtig at styrke i forhold til:

- brobygning til det etablerede sundhedssystem
- udvikling af samarbejdet med den lokale Sundhedsklinik.
- på baggrund af de sundhedsmæssige udfordringer og ønsker, som Sundhedscafeen bliver kendt med, at de omsættes til virkelighed i samarbejde med øvrige aktører og så vidt mulig i lokalområdet. (eks. motionstilbud, netværk og fællesskaber, sundhedsorienterede foredrag og kurser)
- at understøtte det eksisterende initiativ Mænds Mødesteder, et samlingssted med et sundhedsfremmende sigte for alle mænd ca. +45 år med fokus på enlige og arbejdsledige
- understøtte arbejdsledige i forhold til at nedbryde sundhedsmæssige barrierer
- at sikre et øget fokus på de unges sundhedsmæssige udfordringer

Med en Sundhedscafé som omdrejningspunkt i Kulturhuset, hvor der pr. dag gnsntl. går 650 borgere igennem, vil det være muligt at opnå kontakt til mange borgere, som er vanskelige at nå på traditionel vis. Desuden er der en mulighed for at nå særligt udsatte målgrupper i et tværfagligt samarbejde med andre kommunale aktører, idet flere indgår i forskellige samarbejdsfora og benytter Kulturhuset i deres arbejde med forskellige målgrupper. De professionelle parter vil derfor være centrale for at kunne nå personer med sundhedsmæssige barrierer. Følgende parter spiller en central rolle i formidlingen og udbredelse af viden omkring Sundhedscaféen:

- Job og uddannelsesvejledningens fremskudte medarbejdere har særligt kendskab til de unges sundhedsmæssige udfordringer.
- Dagtilbuddet, jordmødrene og sundhedsplejerskerne i Kulturhuset er kendte med børn og familiernes udfordringer, eks. overvægt
- Jobcentret har borgere i praktik i Virksomhedscentret i Kulturhuset, borgere med sundhedsmæssige barrierer i.f.t. at blive tilknyttet det ordinære arbejdsmarked (25 % af de arbejdsledige i Herredsvang er ledige pga. sundhedsmæssige udfordringer).

- Bostøtterne i Psykiatriens åbne café i Kulturhuset har kendskab til de sundhedsmæssige udfordringer blandt deres lokale klienter
Desuden vil beboerne generelt og ikke mindst de frivillige i lokalområdet indgå som formidlere, brobyggere og ambassadører.

Formål:**Formål:**

- at mindske social ulighed i sundhed
- at nedbringe andelen af helbredsbedingede udfordringer blandt borgerne i Herredsvang og dermed øge trivslen og den mentale sundhed

Målgruppe(r):

Aktiviteten har både et individuelt fokus og et gruppebaseret blik. Derfor er den primære målgruppe alle beboere med fokus på beboere, der er udfordret sundhedsmæssigt.

Den sekundære målgruppe er grupper af beboere, der er kendetegnet ved sundhedsmæssige udfordringer, ex. Unge med misbrugsproblemer, overvægtige voksne, rygere, beboere med diabetes diagnoser samt ensomhedsproblematikker.

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:

- Flere beboere bliver kendt med og formidles til eksisterende sundhedstilbud
- At flere beboere engagerer sig og bliver en aktiv del af lokalområdet

Datakilde:

Sundhedscaféens målinger og registreringer

Egne målinger og registreringer

Organisering, ansvar og rollefordeling:**Organisering:**

Sundhedscaféen er organisatorisk placeret under indsatsen Tryghed og Trivsel.

Ansvarsfordeling:

Sundhedsmedarbejderen har ansvaret for Sundhedscaféen, med sundhedstjekket som omdrejningspunkt. Den boligsociale familiemedarbejder har sammen med sundhedsmedarbejderen ansvaret for at etablere et konstruktivt samarbejde med øvrige parter, som er relevante for indsatsen. Det vil involvere andre kommunale sundhedstilbud, herunder frivilligkoordinator, sundhedsklinik, Folkesundhed Aarhus, forebyggelseskonsulent og åben psykiatri.

Rollefordeling: Sundhedsmedarbejderen skal på baggrund af de udfordringer, der bliver kendt i sundhedstjekket, brobygge til det øvrige sundhedssystem. Desuden skal den viden, der bliver kendt videreformidles til relevante lokale samarbejdspartnere m.h.p. at der etableres gruppebaseret sundhedstilbud. Familiemedarbejderen har således opgaven at understøtte og facilitere aktiviteterne med et forankringsperspektiv for øje, således beboerne på sigt helt eller delvist driver og har ansvar for de aktiviteter, der ikke kræver en sundhedsfaglig baggrund.

Forankring:

Den lokale forankring sikres af delaftalens følgegruppe, der halvårligt drøfter aktivitetens relevans og effekt samt har fokus på at beboernes grad af involvering og ansvar i aktiviteten øges.

Aktivitetsnavn:**Stjernehaven**

(Jf. Aktiviteter til styrkelse af Naboskaber i CFBU-rapport)

Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):

Stjernehaven anlægges på en del af et ubenyttet, tilvokset og utrygskabende areal på 12.000m² placeret midt i boligområdet og ejet af Aarhus kommune.

Arealet (2200 m²) klargøres til etablering af køkkenhaver og inddeles i 20 matrikler samt et mindre areal, som afsættes til etablering af borde, bænke m.m. Arealet grænser op til en hestefold, som drives af fritids- og ungdomsklubben, ældreboliger, daginstitution samt Marienlyst Parken.

Blandt beboere og daginstitutioner er der en efterspørgsel på at få et stykke jord til dyrkning af grøntsager og planter, så formålet med Stjernehaven er at tilgodese den lokale interesse og dermed danne ramme om udvikling af nære interessefællesskaber og netværk på tværs af alder og kulturel baggrund, at mindske ensomhed, styrke den mentale sundhed samt omdanne et utrygt areal til et trygt område med aktivitet og positivt liv.

Stjernehaven har herudover til formål at øge borgernes ansvars- og ejerskabsfølelse og dermed øge områdets positive "sociale kontrol". Stjernehaven skal herved, som social platform, bidrage til at danne rygrad for Herredsvangs fortsatte udvikling af social kapital.

De enkelte havematrikler vil blive tilbudt beboere at leje for et symbolsk beløb. Desuden vil et antal tilbydes daginstitutioner og Mænds Mødesteder, så vi dels sikrer mangfoldigheden dels understøtter lokale institutioner og øvrige projekter. For at forebygge hærværk og understøtte de erhvervsrettede uddannelser vil en gruppe lokale unge involveres i etablering havekasser, borde og bænke, sandkasser m.m. i samarbejde med ungdomsskolen og Job og Uddannelsesvejledningen. Herved opnår de lokale unge en tilknytning og et ejerskab til området omkring Stjernehaven.

For at styrke ejerskabet og fællesskabet vil lejerne involveres så snart området og faciliteterne til Haven er klargjort. Der inviteres til en anlægsgdag, hvor området

færdiggøres og der understøttes en proces i.f.t. etablering af en forening. Desuden ligger der udviklingsmuligheder, idet der refterer yderligere ubenyttet areal i tilknytning Stjernehaven, som kan anvendes til formål, som beboerne får øje på efterhånden som der bliver mere liv og aktivitet.	
Formål:	
Stjernehaven har til formål at fortsætte den positive udvikling af Herredsvangs sociale kapital gennem en øget forankring af lokale aktiviteter og mødesteder på tværs af forskellige kulturer. I overensstemmelse med den strategiske samarbejdsaftale er sigtet med Stjernehaven, at skabe yderligere grobund for øget samarbejdsformer og samarbejdsfællesskaber, hvor personer med forskellige kulturer og baggrunde mødes i en interaktiv aktivitet.	
Målgruppe(r):	
Stjernehaven har som beskrevet til formål, at være et mødested for alle Herredsvangs beboere på tværs af kulturelle og etniske forskelligheder. Målgruppen er Herredsvangs beboere med forskellige kulturelle og etniske baggrunde. 49,1 % af beboerne i Herredsvang har en ikke-vestlig baggrund og beboerne repræsenterer mere end 70 forskellige lande. Haven skal danne platform for videre interaktion mellem disse grupper.	
Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
Antal beboere, der enkelte gange eller oftere har deltaget i fælles aktiviteter i Herredsvang øges i løbet af helhedsplansperioden (succeskriterier fastsættes efter baseline-målinger primo 2018)	Herredsvang interne tryghedsundersøgelse (igangsættes ved helhedsplansperiodens start).
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Organisatorisk er Stjernehaven placeret under indsatsen Tryghed og Trivsel. Stjernehaven er et initiativ, som skal foregå på de lokale borgeres præmisser m.h.p. at styrke ejerskabet og fællesskabsfølelsen. Det vurderes dog, at der i opstartsfasen er behov for professionel og administrativ støtte til at skabe fremdrift og forankring af projektet.	

Ansvarsfordeling:

Det overordnede ansvar for aktiviteten er placeret hos den boligsociale leder, mens den boligsociale familiemedarbejder har ansvaret for fremdriften i aktiviteten i overensstemmelse med delaftalens beskrivelse.

Foreningskonsulenten har ansvaret for processen i.f.t. dannelse af en forening sammen med lejerne af matriklerne.

Job og uddannelsesvejlederen har ansvaret for at involvere den håndværksmæssige ekspertise i.f.t. etablering af borde, bænke m.m.

Rollefordeling:

Den boligsociale leder sikrer at arealet bliver klargjort og inddelt i matrikler.

Den boligsociale familiemedarbejder sikrer den daglige koordinering af aktiviteten og samarbejdet i forbindelse hermed.

Foreningskonsulent fra Sport og Fritid understøtter processen i opstartsfasen m.h.p. at danne en haveforening

Job og uddannelsesvejlederen sikrer rekruttering af unge til at bygge faciliteter – bord, bænke m.m.

Forankring:

Administrationen af Stjernehaven skal senest 1 år inde i helhedsplansperioden overdrages til brugerne. Dette skal foregå ved at der skabes en lokal forening, som har til ansvar at videreudvikle og administrere Haven med det sigte, at tiltrække yderligere brugere og større mangfoldighed i projektet. På denne måde bliver Stjernehaven bæredygtig ud over helhedsplansperioden og vil endvidere skabe større lokal ejerskabsfølelse og robusthed.

Aktivitetsnavn:**Velkomstteams**

(Jf. Naboambassadører i CFBU-rapport)

Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):

Velkomstteam er grupper af beboere tilknyttet de enkelte afdelinger i området. Velkomstteamenes kerneydelse er at tage kontakt til nye indflyttere i afdelingerne. Der er ved helhedsplanens start etableret velkomstteams i fire afdelinger. Der vil blive arbejdet på at få etableret velkomstteams i områdets øvrige fire afdelinger. Etablering af nye teams og udarbejdelse af skriftlige materialer foregår i samarbejde mellem afdelingsbestyrelser, de eksisterende velkomstteams, varmemestre og det boligsociale arbejde. Velkomstteams fungerer som vigtige omdrejningspunkter, således beboere med forskellige hverdagsvilkår og baggrunde mødes om en simpel og meningsfuld opgave med stor betydning. Det er en måde at være med til at gøre området mere venligt på og styrke den del af områdets fælles erfaringer, der handler om godt naboskab.

Velkomstteamet modtager information om nye tilflyttere fra afdelingsbestyrelsen.

Teamet kontakter nye indflyttere på hjemadressen. Teamene byder de nye velkommen, giver mulighed for at stille spørgsmål og afleverer de aftalte materialer. Teamene organiserer sig, som det giver mening i den enkelte afdeling. Et par gange om året mødes teamene på tværs af afdelinger for at udveksle erfaringer og videreudvikle på arbejdet. Disse møder understøtter kendskabet til og samarbejdet med de forskellige afdelinger på tværs af lokalområdet og dermed en styrkelse af sammenhængskraften i lokalområdet.

Ud af velkomstteamenes arbejde og de enkelte beboeres interesse kan der udspringe nye smågrupper knyttet til den enkelte afdeling fx en gruppe der er interesseret i affald.

Erfaringerne med at etablere de første teams viser, at der bliver taget rigtig godt imod ideen om at 'gamle' naboer siger velkommen til nye naboer. Dels giver det de eksisterende beboere mulighed for at dele deres glæde ved og kendskab til området med andre. Dels giver det nye beboere oplevelsen af at være velkommen og blive set. Endelig er der en vigtig pointe i, at nye beboere hurtigere får kendskab til faciliteter og muligheder i området, hvilket både kan øge trivslen for den enkelte og give mulighed for mere aktivt at bidrage til lokale initiativer.

Ved at etablere velkomstteams kommer der fokus på de menneskelige ressourcer, der er i området. Ved at støtte netværksdannelsen mellem beboere som alle finde området interessant og naboskabet vigtigt, bliver der etableret en vigtig platform for at andre initiativer kan vokse derfra og en mulighed for, at teamdeltagerne kan inspirere andre naboer til at finde deres egne ressourcer at bidrage med.

Formål:

Formålet med denne aktivitet er:

- at beboerne tager ansvar for hinanden i egen boligafdeling
- at styrke kendskab til området og her igennem gøre aktiv og ansvarlig deltagelse i området mere tilgængelig
- at styrke det gode naboskab
- at øge trygheden

Målgruppe(r):

Målgruppe 1: Velkomstteamene, som er voksne beboere med forskellige sociale og kulturelle baggrunde

Målgruppe 2: Alle nye indflyttere i Herredsvang

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:
(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:	Datakilde:
At flere beboere oplever at de trives og er trygge i deres lokalområde	Herredsvang interne tryghedsundersøgelse (igangsættes ved helhedsplansperiodens start).
At der bliver etableret velkomstteams i alle områdets afdelinger	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Aktiviteten er organisatorisk placeret under indsatsen Tryghed og Trivsel. Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar ligger hos den boligsociale leder og ansvaret for understøttelse og udviklingen af aktiviteten ligger hos den boligsociale familiemedarbejder. Medarbejderen understøtter etableringen af teams samt støtter op omkring ideer og aktiviteter, der udspringer af teamenes arbejde. Rollefordeling: Med støtte fra den boligsociale familiemedarbejder har afdelingsbestyrelserne ansvaret for drift af teams i egen afdeling samt rekruttering af deltagere til teams.	
Forankring:	
Forankringen sikres ved, at de respektive afdelingsbestyrelser får velkomstteams indarbejdet som et fast element i bestyrelsesarbejdet. Den lokale forankring af aktiviteten sikres ligeledes ved, at delaftalens følgegruppe følger aktivitetens udvikling og effekt.	
Aktivitetsnavn:	
Fælles socialt ansvar (Jf. "Boligsociale Familiekurser" i CFBU-rapport)	
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):	
Uhensigtsmæssig adfærd er en utryghedsskabende faktor, som påvirker trivslen i lokalområdet i negativ retning. Den uhensigtsmæssige adfærd forekommer både blandt børn, unge og de "ældre" unge. Det kommer til udtryk i form af farlig knallert- og scooterkørsel, åbenlys hashhandel ved større forsamlinger af biler, men også blandt yngre børn, som færdes alene ude uden voksenopsyn. Disse yngre børn udviser åbenlys mangel på evner til at færdes alene, hvilket ses i forhold til farlige	

situationer i trafikken, i form af destruktiv adfærd, slagsmål, afbrækkede grene m.m. Dette skaber jævnligt konflikter, misforståelser og forstærker utrygheden i lokalområdet.

Blandt beboerne er der et udtalt ønske om, at der skabes mulighed for at mødes med andre voksne og i fællesskab tage et ansvar for at minimere den utryghedsskabende adfærd. Som en beboer i overført betydning udtrykker det *"Jeg kan godt råbe fra altanen, at det ikke er i orden, men det er mere trygt og har en større effekt, hvis vi er tolv, der råber fra altanerne"*.

Indledningsvist vil interesserede beboere blive inviteret til at mødes med henblik på i fællesskab at løfte et socialt ansvar. Der vil blive etableret samtalegrupper, som mødes jævnligt. Her vil udfordringer blive drøftet, emner prioriteret og forskellige handlingsmuligheder sættes i spil. Muligheden for at italesætte og dele bekymringer i et fællesskab, kan medføre en øget følelse af tryghed. Tilgangen til at håndtere udfordringerne vil være en respektfuld og dialogskabende tilgang og have fokus på at skabe nogle positive og attraktive aktiviteter, som nedtoner den negative adfærd. Eksempelvis på det centrale Torv, hvor den utryghedsskabende adfærd er meget synlig, kan der arrangeres små og større events, opsætning af forskellige former for positiv skiltning og andre aktiviteter, hvor mennesker mødes. De erhvervsdrivende, som alle er placeret omkring Torvet, vil blive opfordret til aktivt at involvere sig i samarbejdet og ligeledes vil det boligsociale arbejde, de relevante kommunale partnere og politi støtte op omkring beboernes initiativer. Det betyder også, at de lokale professionelle samarbejdspartnere indtager en mere faciliterende rolle end almindeligt i.f.t. udfordringer af denne karakter. Det vil medføre drøftelser af nye samarbejds måder og metoder og være en yderligere styrkelse af det i forvejen tætte og positive samarbejde.

Endelig vil beboergrupperne få mulighed for yderligere inspiration og motivation i form af oplæg om kriminalpræventive emner, erfaringsudveksling med andre lokalområder m.m.

Hensigten er, at beboerne tidligt får lejlighed til at udtrykke deres bekymring og en mulighed for at handle i et trygt fælleskab, når de får øje på nye udfordringer, som erfaringsmæssigt jævnligt dukker op.

På denne måde forstærkes det lokale fællesskab og det sociale ansvar udbredes i lokalområdet. Det styrker robustheden og understøtter hermed det forankringsmæssige perspektiv.

Formål:

Formålet med indsatsen er:

- at øge trygheden og trivslen
- styrke fællesskabet
- at øge den sociale kapital

Målgruppe(r):

Målgruppe 1: voksne beboere i Herredsvang.

Målgruppe 2: De professionelle kommunale samarbejdspartnere, politiet og de lokale erhvervsdrivende.	
Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
Mindst 25 voksne beboere indgår i samtalegrupper det første år.	Egne registreringer og målinger
Der afholdes mindst 5 events, oplæg, aktiviteter pr. år	Egne registreringer og målinger
Andelen af beboere, der føler sig trygge, skal øges med 20 % pr. år	Beboerundersøgelse foretages forår 2018 og gentages i 2021 og en endelig slutevaluering i 2022
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Fælles socialt ansvar er organisatorisk placeret under indsatsområdet Tryghed og Trivsel	
Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar for aktiviteten er placeret hos den boligsociale leder Den boligsociale koordinator har i samarbejde med den lokale fritidsleder ansvaret for at koordinere og understøtte gruppedannelse og facilitere processen. Endvidere har den boligsociale koordinator ansvaret for at involvere lokale erhvervsdrivende og understøtte det professionelle tværgående samarbejde.	
Rollefordeling: Den boligsociale koordinator indkalder i samarbejde med fritidsleder til fællesmøde, sikrer etablering af samtalegrupperne og sikrer ligeledes opbakning til og udvikling af beboernes initiativer. Deltagerne i aktivitetens følgegruppe benytter deres respektive netværk i.f.t. rekruttering af beboere til samtalegrupperne.	
Forankring:	
Den lokale forankring sikres af delaftalens følgegruppe, der halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning. Endvidere er hensigten at samtalegrupperne bliver selvkørende og dermed forankres i lokalområdet	

Delaftale for indsatsområdet *Uddannelse og beskæftigelse*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale løbende ajourføres.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:

Helhedsplan for Herredsvang 2018-2022

Aftalens parter:

Anders Rønnebro, direktør i Arbejdernes Andels Boligforening
Grete Østergaard, driftschef, Beskæftigelsesforvaltningen, Aarhus kommune
Toke Agerschou, FU Chef, Aarhus kommune
Jette Dahl, FU leder, Aarhus kommune
Henriette Gaardbo, foreningskonsulent, Sport og Fritid, Aarhus kommune
Susanne Gilling, Leder af lokalbibliotekerne, Aarhus kommune
Kristine Küsch Larsen, leder tværgående forebyggelse, Ungdomscentret, Aarhus kommune
Ungdommens Røde Kors

Problemkompleks for indsatsområdet:

Unge tilknytning og erfaringer med fritidsjob har evidens for at skabe en positiv indflydelse på videre uddannelse og job samt resiliens i forhold til at undgå kriminalitet. Nogle unge i Herredsvang har dog ikke de basale færdigheder til at kunne træde ind på fritidsjobmarkedet. Ved at ansætte unge i fritidsjob i forskellige jobfunktioner i Kulturhuset får de unge tilført de nødvendige kompetencer, således at de på sigt bliver i stand til at klare et almindeligt fritidsjob.

Herredsvang er lykkedes med at knække kurven, så flere beboere er blevet en del af arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, men udviklingen skal også i den fremtidige helhedsplansperiode understøttes og videreudvikles. Området er fortsat præget af, at mange er uden for arbejdsmarkedet, og graden af uddannelse blandt unge ligger fortsat under Aarhus Kommunes gennemsnit.

Ved udgangen af første kvartal 2016 havde Herredsvang 34,6 procent voksne uden for arbejdsmarkedet. Til sammenligning lå Aarhus Kommune på 17 procent (BoSocData). Godt en tredjedel af de voksne i Herredsvang er derved uden for arbejdsmarkedet. Det er essentielt for Herredsvangs fremtidige robusthed, at der laves en solid indsats for at skabe en større arbejdsmarkedstilknytning blandt disse 34,6 procent.

Blandt de 30-34-årige beboere har 18,2 % i 2015 en grunduddannelse, som højeste uddannelse og er ikke i gang med yderligere uddannelse ifølge LBF's målinger. Det er et sårbart udgangspunkt i.f.t. at få fodfæste på arbejdsmarkedet og kan have betydning for deres forældrerolle som forbillede for deres børn. Endvidere betyder det et lavt indkomstniveau, som kan give udfordringer i.f.t. deres børns muligheder socialt. Endelig kan det betyde at udfordringer som forældre i.f.t. at kunne understøtte deres børn i skolearbejdet.

Herredsvangs sidste helhedsplan gjorde mærkbar indvirkning på området unges uddannelsegrad, men der er fortsat behov for stort fokus på de unge. 41 % af Herredsvangs beboere er under 24 år (BoSocData) og med en forældregeneration, hvor uddannelse ikke er normen, er der et stort behov for at understøtte de unge, så Herredsvang i sig selv støtter

unge, som vælger uddannelsesvejen. Andel unge uden ungdomsuddannelser nærmer sig mærkbart gennemsnittet for Aarhus Kommune (5,9 % i 2015 jf. BoSocData) idet 24-årige som endnu ikke har gennemført en ungdomsuddannelse og heller ikke er i gang i 2015 var 10,8 % jf. BoSocData. Ligeledes viser tallene, at Herredsvangs unge hurtigt går i gang med en ungdomsuddannelse efter endt grunduddannelse. Således var det i 2015 kun 13,9 % af de unge, som ikke havde påbegyndt en ungdomsuddannelse. Det samme tal er 20,1 % for almene boligområder i Aarhus (BoSocData). Det er en særledes positiv udvikling, men også en relativt ny udvikling, som fortsat har brug for at blive understøttet. Samtidig er det vigtigt at have for øje, at karaktergennemsnittet i dansk og matematik ved 9. klasses afgangsprøven i 2015 var lavt sammenlignet med Aarhus kommune, almene boligområder i Aarhus og landsgennemsnittet. Gennemsnittet lå således for Herredsvang på 5,5 mens landsgennemsnittet lå på 7,0. Det er centralt at få øget dette gennemsnit, da forskningen viser, at en forøgelse på bare en karakter har en særledes positiv indflydelse på unges fremtidige uddannelse- og beskæftigelsesmuligheder. Den kommende helhedsplan skal derfor videreudvikle og understøtte den positive udvikling, som Herredsvangs unge er i gang med. Der skal understøttes både ift. reel hjælp til skolegang, men i særdeleshed også i relation til normskabelsen om, at ungdomsuddannelser er vejen ind på arbejdsmarkedet.

Et vigtigt led i at opnå en uddannelse er, at de unge også rustes til at tage ansvar for deres lokalområde og tager afstand fra kriminalitet.

Unge, som bor i et lokalområde med kriminalitet og fattigdom, har større risiko for at opleve eller udøve vold. Ligeledes vil unge, som oplever, at de er "anderledes" og oplever sig marginaliseret på grund af sprog, etnicitet, religion og socioøkonomisk status, i højere grad være i farezonen i forhold til at blive ofre for vold, mobning, ekskludering og diskriminering. Derfor er evnen til at håndtere konflikter og bearbejde de følelser som konflikter fremprovokerer, en vigtig del af det at vokse, udvikle sig og opbygge gode relationer. Denne viden er helt central for det boligsociale arbejde i Herredsvang, da 48,8 procent af Herredsvangs beboere er af ikke-vestlig herkomst (BoSocData). En stor del af de unge i Herredsvang møder derfor nogle udfordringer netop med sproglige, etniske, religiøse og socioøkonomiske forhold, som kan være barrierer i.f.t. at opnå uddannelse og i værste fald være medvirkende årsager til at udvikle en kriminel adfærd. Herredsvang er netop præget af, at området har en gruppe socialt udsatte unge mellem 16 og 19 år, som gør opmærksom på sig selv i form af hærværk og trusler. De er samtidig involveret i forskellige former for kriminalitet, har massivt skolefravær og er potentielle rekrutteringsemner for ældre kriminelle. Ydermere har de evnen til at tiltrække kriminaliserende unge fra andre lokalområder, som er med til at øge følelsen af utryghed i lokalområdet.

Ved at sætte fokus på uddannelsesfremmende indsatser, som inkluderer flere målgrupper, mindskes risikoen for at unge bliver potentielle rekrutteringsemner i.f.t. kriminelle aktiviteter.

Helhedsplanen med dens aktiviteter skal rumme Herredsvangs beboere i de forskellige situationer, som de befinder sig i. Indsatsen skal både inkludere brede tilbud, hvor enhver beboer kan få understøttelse med generelle problematikker, men indsatsen skal samtidig kunne tage hånd om de mere komplekse udfordringer, som nogle beboere har. På den måde vil den boligsociale indsats favne bredt og kunne inkludere alle beboere. Helhedsplanen skal understøtte og hjælpe de unge i deres ambitioner om at tage ungdomsuddannelser, idet dette skaber grobund for, at den kommende generation har kompetencerne og egenskaberne til at blive en fast del af arbejdsmarkedet. Samtidig skal helhedsplanen være understøttende ift. at personer bosat i Herredsvang, som er uden for arbejdsmarkedet, kommer tættere på arbejdsmarkedet gennem vejledning og kompetenceopbygning. Med en fortsat solid indsats på beskæftigelse og uddannelse vil Herredsvang opbygge en norm i relation til arbejdsmarkedet, som vil gøre området robust og bæredygtigt i fremtiden.

Formål og lokalt opstillede målinger for indsatsområdet:	
Formål:	
• Formålet med de boligsociale aktiviteter inden for Uddannelse og Beskæftigelse er: • At give de unge flere arbejdsmarkedskompetencer • Skabe lokal og tilgængelig uddannelses- og jobformidling • At flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse • At flere ledige nærmer sig arbejdsmarkedet • At flere unge tager ansvar for deres lokalområde	
Lokalt opstillede målinger (succeskriterier):	Datakilde:
I perioden med boligsocial indsats frem mod 2022 skal andelen af skolefravær reduceres fra 7,11 % i 2017 til at ramme under gennemsnittet for almene boligområder i Aarhus, som er 6,99 % i 2017.	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af unge i aldersgruppen 15-17 år, der 15 mdr. efter grundskolen ikke er i gang med en ungdomsuddannelse, skal reduceres fra 13,9 % i 2015 til niveauet svarende til Aarhus Kommunes gennemsnit i 2022 (Aarhus Kommune lå på 11,6 i 2015)	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af 24-årige, der ikke har afsluttet eller gennemført en ungdomsuddannelse skal reduceres fra 10,8 % i 2015 til 7 % i 2022. På sigt skal andelen nærme sig gennemsnittet for Aarhus Kommune.	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Andelen af 18-64 årige udenfor arbejdsmarkedet skal reduceres fra 34,6 % i 2016 til 30 % i 2022	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Karaktergennemsnittet i dansk og matematik skal ved 9. klasse afgangsprøven øges fra 5,5 i 2015 til 6,5 i 2022	LBF
Andelen af hærværk skal i perioden med boligsocialt arbejde reduceres med 5 %	Boligorganisationernes målinger

Antallet af kriminalitetssigtede unge 10-17 årige skal i perioden med boligsocial indsats frem til 2022 nedbringes fra 3,6 % i 2016 til at ramme antallet for almene boligområder generelt i Aarhus, som er 2,8 % i 2016	BoSocData – Aarhus Kommune og boligforeningernes fælles monitoreringssystem
Aktiviteter som skal bidrage til indfrielse af formål og lokalt fastsatte mål/målinger:	
Studiemiljø: Ved at benytte Kulturhusets fysiske ramme og nuværende funktioner, kan der skabes sammenhæng mellem de indsatser, som knytter an til uddannelse. Biblioteket i to plan, et nyindrettet musikstudie, IT Hjørnet og et caférum placeret i tilknytning til hinanden, giver muligheder for differentierede tilbud indenfor lektiehjælp, studierum til gruppearbejde, UU vejledning, hjælp til CV, ansøgninger, undervisning, udvikling af IT færdigheder, foredrag, debat-filmforevisning m.m. Indsatsen knyttes op de mange samarbejdspartners forskellige specialer, som sættes i spil. Målet er, at Studiemiljøet bliver selv bærende i løbet af perioden Lommepengejobs: I lommepengeprojektet ansættes unge i forskellige jobfunktioner i Kulturhuset og får tilført de nødvendige kompetencer, således de bliver i stand til at klare et almindeligt fritidsjob. Rollemodelteam: Aktiviteten tilfører kompetencer, som supplerer de øvrige samarbejdspartners kompetencer og ressourcer. Det gælder både i.f.t. styrkelse af børn og unges uddannelsestilknytning og i.f.t. det lokale kriminalpræventive arbejde. Gademægling: Formålet med aktiviteten er at tilføre unge nye kompetencer, således de i højere grad bliver i stand til at tage ansvar for sig selv og lokalområdet. Virksomhedscenter: I Virksomhedscentret er der mulighed for arbejdsprøvning i forskellige jobfunktioner, udvikling af jobrelaterede kompetencer samt afhjælpning af sundhedsmæssige barrierer, således beboeren kommer nærmere arbejdsmarkedet.	
Samspil med og supplement til den kommunale indsats i boligområdet:	
Indsatsen understøtter Aarhus kommunes 95 % målsætning, hvor 95 % af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse og i samarbejde med distriktsskolen Hasle Skole være medvirkende til at handle på de udfordringer skolen ser. Endvidere vil indsatsen supplere beskæftigelsesforvaltningens indsats i forhold til, at flere borgere kommer nærmere arbejdsmarkedet og endelig vil indsatsen medvirke til at videreformidle småjobs i relation til 225 timers reglen. Endelig understøtter indsatsen kommunens vision i.f.t. at børn og unge tager et ansvar, oplever et medborgerskab – og bruger det samt at de deltager i og inkluderer hinanden i positive fællesskaber.	
Indsatsområdets økonomi i henhold til budget (Her anføres finansiering for dette indsatsområde som oplyst i det vedlagte budget for den boligsociale indsats):	

Organisation	Finansiering
Landsbyggefonden	6.076.000 kr.
Lokal medfinansiering	5.433.000 kr.
Samlet budget for indsatsområdet	11.509.000 kr.
Konflikthåndtering og underretning:	
Det er et fælles ansvar at sikre, at helhedsplanens fremdrift og gennemførelse sker i overensstemmelse med aftalerne i den strategiske samarbejdsaftale og delaftalerne. Såfremt der opstår forhold i delaftalernes aktiviteter, som forsinker eller hindrer fremdriften, er den boligsociale leder ansvarlig for, at de involverede samarbejdspartnere bliver orienteret. Desuden fremlægges forholdet i den boligsociale Styregruppe med henblik på en løsning. Ligeledes forventes det, at teamledere, samarbejdspartnere og styregruppemedlemmer orienterer den boligsociale leder, hvis de bliver bekendt med forhold, som vanskeliggør helhedsplanens arbejde. Er konflikten af en sådan karakter, at den ikke kan løses lokalt, er den boligsociale leder ansvarlig for, at Bestyrelsen bliver underrettet med henblik på en overordnet beslutning.	
Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):	
Følgegrupperne drøfter om, der er behov for en revision af aftalen. Er det tilfældet løftes forslaget til den boligsociale styregruppe, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal indsendes indstilling til bestyrelsen.	
Delaftalen gælder fra:	
01.01.2018 til 31.12.2022	
Aktivitetsnavn:	
Studiemiljø (Jf. Lektiecaféer i CFBU-rapport)	
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):	
Kulturhusets fysiske faciliteter, funktioner og de mange forskellige samarbejdsrelationer, skal danne ramme om et synligt og tydeligt Studiemiljø, hvor der skabes en sammenhæng mellem de indsatser, som knytter an til job og uddannelse. Hensigten er at etablere et åbent studiemiljø, som henvender sig til alle, er tilgængeligt for alle, men med mulighed for at etablere differentierede tilbud for særligt udsatte unge og voksne. Omdrejningspunktet er en boligsocial koordinator, som er indgangen i forhold til alle tilbud og spørgsmål, der har relation til job og uddannelse. Afhængig af spørgsmålets eller udfordringens karakter, vil der kunne henvises til en bred vifte af forskellige muligheder. Den nuværende lektiehjælp, som drives af Dansk Flygtningehjælp med et team af frivillige lektiehjælpere, er et åbent tilbud til alle folkeskoleelever 2 gange om ugen i Kulturhusets café. Lektiehjælpen hjælper med almindeligt skolearbejde og viser det sig, at et barn eller en ung har særlige udfordringer, understøtter de brobygning til koordinatoren, som herefter afsøger andre tilbud i Studiemiljøet eller henviser til det øvrige kommunale system, hvis hensigtsmæssigt. Rollemodelteamets lærlinge, som er beskrevet under indsatsen Kriminalpræventiv indsats, har bl.a. til opgave at motivere og understøtte, at lektieuvante børn i alderen 10-14 år benytter	

lektietilbuddet.

Lektiecafeen suppleres af et yderligere eksisterende lektietilbud 1 gang om ugen og foregår i IT Hjørnet, hvor computerne er arbejdsredskabet og IT færdighederne kan udvikles. Dette tilbud er i højere grad individorienteret. I samarbejde med ungdomsskolen tilbydes lektiehjælp af lektiehjælpere med forskellige faglige kompetencer, som anvendes målrettet og sættes i spil i.f.t. at understøtte den enkelte unges faglige eller sociale udfordringer. Således er lektiehjælpernes faglige baggrunde hhv. indenfor det humanistiske, det naturfaglige og det socialfaglige felt. Ydermere indgår rollemodelteamet i lektiehjælpen og benytter deres kompetencer og relationer til udsatte unge via en individuel og håndholdt indsats til at motivere til fortsat fokus på uddannelse.

Lektietilbuddene koordineres og afstemmes med distriktsskolen Hasle Skole. Tilbuddene suppleres og udvikles i.f.t. de udfordringer skolen får øje på og som med fordel kan handles på i lokalområdet.

I erkendelse af, at unge og voksne, der har afsluttet grundskolen og skal videre i uddannelsessystemet, ikke tiltrækkes af lektietilbud, som henvender sig til folkeskoleelever, etableres en studiecafé målrettet ungdoms- og voksenuddannelser. I biblioteket, som er placeret i Kulturhuset, vil der på øverste plan indrettes rammer, som appellerer til at studere, til gruppearbejde og til fordybelse. Koordinatoren og biblioteket understøtter brugen af studiecafeen og vil i samarbejde med brugerne arrangere forskellige uddannelsesunderstøttende aktiviteter, eksempelvis foredrag, debatfilm og besøg til uddannelsesinstitutioner, virksomheder og messer. Har unge lyst og interesse indenfor det musiske område, er Kulturhusets Lydstudie en mulighed for at få støtte til at skrive sangtekster og komponere musik, som yderligere et læringstilbud. I samarbejde med Ungdomsskolen er der ansat en underviser, som understøtter den musiske proces. Som en del af Studiemiøjlet er der tilknyttet en job- og uddannelsesvejleder, som den boligsociale koordinator henviser til i henvendelser, der drejer sig om tvivl om studieretning eller jobmuligheder, formulering af ansøgninger og hjælp til CV. Job- og uddannelsesvejledningen spiller tæt sammen med Virksomhedscentret, således virksomhedspraktikanterne ligeledes kan søge råd og vejledning hos job- og uddannelsesvejlederen. I et samarbejde med de virksomhedskonsulenter, der er tilknyttet Virksomhedscentret i Kulturhuset, kan hermed sikres en kvalitetsmæssigt tilfredsstillende praktik med et langsigtet perspektiv.

Job og uddannelsesvejlederen har ydermere muligheder for og kompetencer til at yde en håndholdt indsats i.f.t. unge, som skønnes at have nogle særlige udfordringer og barrierer i.f.t. at gennemføre en uddannelse eller få fodfæste på arbejdsmarkedet. Bl.a. kan henvises til Sundhedscafeen, som beskrevet under indsatsen Tryghed og Trivsel, ved sundhedsmæssige barrierer.

Med særlig fokus på piger i alderen 8-15 år vil UGirls, som er et samarbejdsprojekt med Familie, Børn og Unge(FBU, Socialforvaltningen, Aarhus kommune), indgå i Studiemiøjlet. Se vedhæftede beskrivelse. UGirls' overordnede formål er at reducere de unge pigers sårbarhed overfor udsathed ved at øge deres lyst til læring gennem dannelse af positive ungdomsfællesskaber. Formålet understøttes ved, at UGirls er kendt med Studiemiøjlets mange forskellige tilbud og derfor kan brobygge hertil samt at de aktivt involveres i Studiemiøjlets arrangementer, eksempelvis besøg på uddannelsesinstitutioner og planlægning og afvikling af årets højdepunkt Uddannelsesfesten, hvor de nyuddannede unge fejres af hele lokalområdet. Uddannelsesfesten arrangeres i samarbejde med de øvrige aktører i Studiemiøjlet og på den måde får de unge piger tidligt øje på det positive samarbejde omkring uddannelse og på læring samt motiveres til stabil skolegang.

Studiemiøjlet i Kulturhuset vil ydermere fortsat tilbyde en eksisterende gruppebaseret aktivitet "Ungecafeen" målrettet lærings-umotiverede unge (14-17 år) bygget op omkring en arrangementsrække med læring, viden og dannelse som målsætning. Via dialog og motivationsarbejde arbejdes med holdnings- og adfærdssændringer med fokus på læringsmotivation og kriminalitetsforebyggende emner. Ungecafeens aktiviteter planlægges og udføres i samarbejde med unge, som er tidligere brugere af ungecafeen og unge bosiddende andre steder i byen.

Endelig vil der i tilknytning til Studiemiljøet etableres et mødested for forældre til skoleelever. Blandt samarbejdspartnere og forældre i Herredsvang er der udtrykt ønske og behov for et uformelt forum for forældre, hvor der kan drøftes forskellige emner i relation til det at være forældre til skolebørn med fokus på teenage-udfordringer samt erhverve sig mere viden om forældrerollen og ansvaret. Den boligsociale koordinator vil i samarbejde med øvrige aktører i Studiemiljøet understøtte aktiviteten og i samarbejde med forældrene indhente oplægsholdere, vise film og i øvrigt understøtte samtalerne og udviklingen af netværk og fællesskab forældrene imellem. Relevante fagpersoner tilbyder forskellige kursusforløb. Foreningskonsulent fra Sport og Fritid vil bidrage med viden omkring foreningstilknytning samt mulighederne for erhvervelse af fritidspas, som kan øge familiers muligheder for, at deres børn får et aktivt fritidsliv. Familie, Børn og Unge (FBU, socialforvaltning Aarhus kommune) indgår ligeledes som en væsentlig samarbejdspart i.f.t. at understøtte de ønskede mål om udvikling af forældrenes ansvar i relation til deres børns læring og fritidsliv. FBU indgår i samarbejdet med deres mange kompetencer i forhold til udsatte familier herunder teenageudfordringer, udsatte børn og unge, misbrug m.m. som eksempelvis kan foregå som gruppeoplæg for forældre.

I supplement hertil vil FBU bidrage med kompetenceudviklende forløb til de professionelle aktører, som er involveret i Studiemiljøet, således de forskellige udfordringer bedre kan håndteres og samarbejdet får et fælles afsæt.

Formål:

Studiemiljøet har til formål at:

- At nedbringe skolefraværet blandt Herredsvangs børn og unge.
- At flere beboere kommer i uddannelse og beskæftigelse
- At skabe en synlig og tydelig uddannelses- og læringskultur

Målgruppe(r):

Målgruppen er alle beboere i Herredsvang, som har lyst og interesse i at styrke deres uddannelses- og jobmuligheder, men med særlig fokus på børn, unge og voksne, som har udpræget udfordringer i.f.t. at gennemføre en uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:	Datakilde:
Antallet af børn og unge i alderen 6 – 15 år, der benytter lektiehjælpen, skal i gennemsnit pr. uge være 45. På årsbasis vil antallet udgøre 1600 børn og unge.	Egne registreringer
Antallet af brugere over 16 år, der benytter Studiecafeens tilbud, vil på årsbasis være 100 brugere	Egne registreringer
Der vil afholdes mindst 12 studierelevante arrangementer på årsbasis	Egne registreringer

25 forældre benytter vejledningstilbuddet på årsbasis	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Studiemiljøet er organisatorisk placeret under indsatsen "Uddannelse og beskæftigelse" med en følgegruppe tilknyttet, som understøtter retning og udvikling.	
Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar for Studiemiljøet er placeret hos den boligsociale leder. Den daglige koordinering af aktiviteter og samarbejdsparter er placeret hos den boligsociale koordinator. De forskellige kommunale samarbejdspartnere har ansvar for egne faglige opgaver i Studiemiljøet og for bidrag til det øvrige samarbejde i Studiemiljøet.	
Rollefordeling: Den boligsociale koordinator er omdrejningspunkt for alle henvendelser, som har relation til uddannelse og beskæftigelse og brobygger til relevante samarbejdspartnere i Studiemiljøet. De øvrige samarbejdspartnere bidrager med deres respektive faglige kompetencer til den samlede indsats i Studiemiljøet.	
Forankring:	
Den lokale forankring af Studiemiljøet sikres af følgegruppen for uddannelse og beskæftigelse, som to gange om året drøfter aktivitetens fremdrift, retning og effekt. Desuden er hensigten at fastholde og udvikle samarbejdet med frivillige organisationer, som tilbyder uddannelsesfremmende aktiviteter samt via involvering af beboerne på forskellige niveauer i aktiviteten, at det på sigt bliver muligt at drive aktiviteten overvejende på frivillig basis.	
Aktivitetsnavn:	
Lommepegejobs (jf. Fritidsjobsprojekter i CFBU-rapport)	
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):	
Der er stor efterspørgsel blandt lokale unge i.f.t. at få et fritidsjob. Dog har det vist sig, at nogle af de unge ikke besidder de nødvendige kompetencer i.f.t. at kunne træde ind på det ordinære fritidsjobsmarked og honorere en arbejdsgivers krav. De har udfordringer i.f.t. eksempelvis sprog og attitude, generthed og manglende selvværd. I det nuværende lommepegeprojekt ansættes unge mellem 13 og 17 år i forskellige jobfunktioner i Kulturhuset og får i perioden tilført de nødvendige kompetencer, således de bliver i stand til at klare et almindeligt fritidsjob. Lommepegejobberne ansættes på overenskomstmæssig mindsteløn og arbejder typisk mellem to og fire timer pr. uge i max. 6 måneder, hvor det forventes, at den unge er klar til et ordinært fritidsjob. Forældrene inddrages forud for ansættelsen, således forældrene er opmærksomme på, hvad fritidsjobbet for deres barn indebærer og kan støtte op omkring udviklingen. Ansættelse i Kulturhusets café indebærer opgaver som opvasker, afrydning, servering og kundekontakt. I biblioteket er opgaven bogopsætter og andre småopgaver. Yderligere er der ansat en lommepegejobber som oplæser for børn og deres forældre om lørdagen. Lommepegejobberen får øget selvtillid og styrket egne læsefærdigheder samtidig med, at det løfter en opgave i aktiviteter under "Forebyggelse og Forældreansvar". Lommepegekorpsset og opgaverne er udviklet til også at omfatte unge som bududbringere.	

Lommepegejobbere matches med interesserede ældre og gangbesværede i Herredsvang, som ikke selv er i stand til at handle ind eller på egen hånd klare andre små ærinder. En service der tilbyder ældre og gangbesværede i Herredsvang gratis indkøb og udbringning af købmandsvarer, hvor de unge fungerer som indkøbsbude. Jobfunktionen har flere sidegevinster, idet generationer mødes på tværs og får opbygget relationer til hinanden samtidig med, at det er et positivt signal i lokalområdet, at unge hjælper ældre, hvilket tydeligt bliver signaleret, når bududbringerne trækker rundt i lokalområdet med deres højrøde indkøbsvogne med Kulturhusets logo på. Lommepegejobberne modtager løbende vejledning i at udfylde jobfunktionerne og støtte til at få nedbrudt de barrierer, der står i vejen for at få et ordinært fritidsjob af en ansat vejlederguide. Ligeledes ledsages bududbringerne af vejlederguiden på de første to indkøbsture, så den unge ikke står alene med opgaven. Under disse oplæringsture er der fokus på personlig fremtræden, håndtering af penge, overholdelse af aftaler og dagligvarekendskab. Den nuværende indsats videreudvikles, så brobygningen og opfølgningen til et almindeligt fritidsjob bliver intensiveret og virksomhedsnetværket udbygges.	
Formål:	
Formålet med indsatsen er, at unge tilegner sig de nødvendige kompetencer, således de bliver i stand til at udfylde et ordinært fritidsjob.	
Målgruppe(r):	
Målgruppen er udsatte unge i alderen 13-17 år bosiddende i Herredsvang, som ønsker et fritidsjob, men ikke besidder de nødvendige kompetencer, som er påkrævet.	
Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
Otte lommepegejobbere får et ordinært fritidsjob pr. år	Egne registreringer
12 unge mellem 13 og 17 år gennemgår et lommepegejob-forløb pr. år	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Aktiviteten er organiseret under indsatsen Uddannelse og beskæftigelse med en følgegruppe, som understøtter retning, udvikling og effekt	
Ansvarsfordeling: Det overordnede ansvar for aktiviteten er placeret hos den boligsociale leder. Koordineringen af aktiviteten og samarbejdet omkring aktiviteten er placeret hos den boligsociale koordinator. Vejlederguiden har ansvaret for, at lommepegejobberne bliver introduceret til arbejdsopgaverne.	

Rollefordeling: Den boligsociale koordinator sikrer koordineringen og sammen med vejlederguiden ansætter lommepengejobberne. Vejlederguiden yder løbende vejledning til lommepengejobberne og understøtter, at de kan løfte arbejdsopgaverne
Forankring: Den lokale forankring af Lommepengejobberne sikres af følgegruppen for indsatsen, som to gange årligt drøfter aktivitetens fremdrift og effekt. I Helhedsplanens sidste periode drøfter Følgegruppen løsningsmodeller i.f.t. at lokalområdets forskellige aktører på sigt kan løfte opgaven helt eller delvist.
Aktivitetsnavn:
Rollemodelteam (Jf. "Rollemodelprojekter" i CFBU-rapport)
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse): Rollemodelprojektet har i sin nuværende form eksisteret i knap fire år. Projektet har som formål at forebygge kriminalitet blandt lokalområdets unge drenge i alderen 14-19 år. I alt 9 unge mænd har i denne periode været ansat som rollemodel i projektet. Alle rollemodeller er unge mænd i tyverne, som er vokset op i Herredsvang og med et stort lokalt kendskab og ikke mindst helt særlige relationer til udsatte lokale unge. Der er ansat fem rollemodeller. Med den seneste ansættelse er projektet nu i gang med tredje generation af rollemodeller. Ligesom der er sket en løbende udskiftning af rollemodellerne, har også projektets aktiviteter og arbejdsmetoder udviklet sig undervejs. Fra et et-benet fokus på <i>relationsopbyggende</i> aktiviteter til en to-bens-strategi, der benytter sig af to sideløbende aktiviteter dels <i>gruppeaktivitet</i>, hvor der er fokus på gruppedynamikker, positive fællesskaber og positiv kollektiv opdragelse dels <i>individuel mentorarbejde</i>, som er bygget op omkring en tilværelsespsykologisk metode. I praksis betyder det, at de enkelte rollemodeller er mentorer for hver to mentees – unge, som har et meget usundt skole og socialt liv og vurderes til at være på vej ud i kriminalitet eller i risikozonen for at udvikle en kriminel adfærd. Rollemodellernes arbejde har fokus på at understøtte deres mentees i udviklingen af et positivt og sundt liv i.f.t. eksempelvis udvikling af positive sociale relationer, fritidsaktiviteter, en stabil skolegang, fritidsjob og ungdomsuddannelse. Den gruppeorienterede indsats betyder, at rollemodellerne holder søndagsåbent med forskellige aktiviteter i lokaler i Fritids- og ungdomsklubben, hvor alle unge er velkomne. Rollemodellerne får her endnu en dimension til deres arbejde, hvor de får et blik på deres mentees' adfærd i gruppesammenhænge og dermed en mulighed for at påvirke i handle i denne kontekst. Hensigten er at koble endnu et ben på Rollemodellernes funktion i form af <i>fokus på uddannelse</i>, som vil inkludere projekt <i>Lærlingene</i> og projekt <i>Gode lektievaner</i>. Disse initiativer vil spille sammen med Studiemiljøet. Projekt <i>Lærlinge</i> er et projekt, hvori betydningsfulde unge i alderen 18-19 år "uddannes" og oplæres i arbejdet som rollemodel. På den måde er der indbygget en kontinuitet og en stabilitet i aktiviteten, idet fjerde generation af rollemodeller vil være klar til at tage over og løfte opgaven med samme kvalitet som hidtil. Oplæringen af nye rollemodeller har til formål at

sikre, at den viden som de nuværende rollemodeller har opbygget ikke går tabt, men overleveres til den nye generation af unge, fremtidens rollemodeller. Som øvebane i oplæring som rollemodeller har lærlingene ansvar for planlægning og afvikling af to månedlige aktiviteter for en yngre gruppe drenge i alderen 13-15 år, understøttet og superviseret af den ansvarlige rollemodel.

Som en knopskydning på dette projekt og i samarbejde med Ungdomsskolen udvikles projekt *Gode lektievaner* med det formål at "skubbe" målgruppen af lektieuvante drenge over i lektiehjælpen i Kulturhuset og over tid motivere dem til gode lektievaner.

Med udviklingen af det tredje ben, *fokus på uddannelse* udvides rollemodelprojektets arbejdsområde fra primært et fokus på helt specifikt det kriminalpræventive arbejde til også at bygge bro til uddannelse. Det giver ekstra volumen og kvalitet ind i uddannelsesarbejdet og udnytter de klare fordele, der ligger i at benytte rollemodelprojektets legitimitet og kapacitet.

Rollemodelteamet indgår endvidere i et lokalt tværfagligt samarbejdsprojekt "Friday Night Live". Projektet henvender sig til lokale udsatte unge i alderen 14- 18 år og foregår i den lokale fritidsklubs lokalefaciliteter fredag aften. Formålet er at skabe nogle spændende og uformelle aktiviteter blandet med mere formelle indslag, som eksempelvis foredrag omkring relevante kriminalpræventive emner, som de unge skal involveres i planlægningen af. Således får de unge en positiv start på weekenden og risikoen for uhensigtsmæssig adfærd resten af weekenden mindskes. Endvidere er det et væsentligt formål, at de unge ser det positive samarbejde på tværs af de forskellige samarbejdspartnere, hvor der hersker en enighed omkring hvilke normer og regler, der er gældende i lokalområdet. Se i øvrigt vedhæftet projektbeskrivelse.

Formål:

Formålet med aktiviteten er:

- At øge beboernes sociale ansvar
- At øge beboernes tryghed
- At øge de udsatte unges muligheder for et positivt liv
- At styrke og synliggøre det tætte professionelle kriminalpræventive samarbejde

Målgruppe(r):

Målgruppe 1: Udsatte børn og unge i alderen 10-19 år i Herredsvang, som er eller i risikozonen for at blive kriminaliseret.

Målgruppe 2: Betydningsfulde unge, som uddannes og oplæres som rollemodeller. Løbende syv unge, som er ansat i Rollemodelteamet og som lærlinge.

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:

8 mentees får et mere positivt liv hvad angår skolegang/uddannelse, fritidsjob og fritid pr. år.

Datakilde:

Egne registreringer

4 rollemodeller opnår kompetenceudvikling pr. år	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Aktiviteten er organiseret under indsatsen Uddannelse og Beskæftigelse	
Ansvarsfordeling: Den boligsociale leder har det overordnede ansvar for aktiviteten. Den boligsociale koordinator har ansvaret for koordineringen af rollemodellernes arbejde. Ansvaret for kompetenceudviklingen af rollemodellerne og lærlingene er i fællesskab placeret hos den boligsociale koordinator og en FU medarbejder, Børn og Unge, Aarhus kommune. Den boligsociale koordinator er i samarbejde med én af rollemodellerne ansvarlig for etableringen og udviklingen af det tredje ben.	
Rollefordeling: Den boligsociale koordinator har den daglige kontakt med rollemodellerne. Sikrer tilrettelæggelsen af arbejdstid, indhold og undervisning og understøtter rollemodellernes involvering og synliggørelse i lokalområdet og i det tværfaglige samarbejde. FU medarbejderen tilrettelægger kompetenceudviklingen af rollemodellerne og lærlingene.	
Forankring:	
En nedsat Styregruppe for rollemodelprojektet, bestående af fritidsleder, FU medarbejder, boligsocial koordinator og boligsocial leder, drøfter hver 2. mdr. rollemodellernes udvikling i.f.t. opgavernes kvalitet og udfordringer. Den lokale forankring sikres endvidere af delaftalens følgegruppe, der halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning.	
Aktivitetsnavn:	
Gademægling (Jf. "Konflikthåndtering og Mægling" i CFBU-rapport)	
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):	
Unge som bor i et beboelsesområde med et højt niveau af kriminalitet og fattigdom har større risiko for at opleve eller udøve vold. Unge som oplever at de er "anderledes" og oplever sig marginaliseret på grund af sprog, etnicitet, religion og socioøkonomisk status, er særligt i farezonen i forhold til at blive ofre for vold i form af mobning, ekskludering og diskriminering, hvilket i høj grad gør sig gældende for flere unge i Herredsvang. Unge i Danmark er både mere udsat for vold og udøver mere vold end andre aldersgrupper. De oplever også større frygt for at blive udsat for vold og trusler i sit nærmiljø. Forebyggende konflikt-arbejde er derfor særlig vigtig i relation til unge. Evnen til at håndtere konflikter og bearbejde de følelser som konflikter fremprovokerer, er en vigtig del af det at vokse, udvikle sig og opbygge gode relationer. Der findes ikke så mange trygge arenaer hvor unge kan snakke åbent om konflikt og vanskelige følelser med andre unge og trykke voksne. Gademægling tilbyder en sådan arena. Gademægling – som udbydes af Ungdommens Røde Kors(URK) - virker forebyggende ved at	

tilbyde et tretrins kursus hvor unge udvikler færdigheder i kommunikation, konflikthåndtering og mægling. Gademægling giver unge konkrete værktøjer til at håndtere konflikter på en konstruktiv måde og uden brug af vold. Gademægling er baseret på såkaldt ung-til-ung metodik, ud fra den grundtanke at unge selv bedst selv løser egne og mindre konflikter. Fra 2013 til 2017 har 32 unge i Herredsvang gennemført Gademæglingskursus trin 1, tre har yderligere gennemført trin 2 og to har gennemført alle tre trin og er således blevet uddannet unge-instruktør i Gademægling.

15 unge er ansat i lommepengejob-projektet og rollemodelprojektet. Flertallet af disse unge har gennemført Gademæglingskurset trin 1. Fremadrettet gøres det obligatorisk for unge, som ansættes i den boligsociale indsats i Herredsvang at skulle gennemføre mindst trin 1 i Gademægling. Denne kobling er hensigtsmæssig, fordi den gavner unge, som med et konflikthåndteringskursus i bagagen, står endnu bedre rustet til at klare deres arbejde og samtidig giver dem en ekstra værdifuld erfaring på CV'et til gavn for deres videre jobsøgning. Ligeledes er det til gavn for lokalområdet – fordi de unge gademæglere fungerer som positive rollemodeller og konfliktlødere i Herredsvang.

Formål:

Formålet med indsatsen er:

- at forebygge vold blandt unge i Herredsvang ved brug af konstruktiv konflikthåndtering
- at øge de unges ansvar for lokalområdet
- at styrke trygheden og trivslen i lokalområdet

Målgruppe(r):

Målgruppen for gademægling er unge i alderen 13-25 år.

Succeskriterier og datakilde for aktiviteten:

(OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)

Succeskriterier:

Alle unge, som ansættes på lønnet eller frivillig basis i boligsocialt regi (lommepengejobbere, rollemodeller og lærlinge) gennemfører ét eller flere af trinene

Datakilde:

Egne og Ungdommens Røde Kors' registreringer

Organisering, ansvar og rollefordeling:**Organisering:**

Aktiviteten er organiseret under indsatsen Uddannelse og Beskæftigelse

Ansvarsfordeling:

Den boligsociale leder har det overordnede ansvar for aktiviteten.

Den boligsociale koordinator har ansvaret for koordineringen af aktiviteten og for samarbejdet med URK.

URK har ansvaret for undervisningsdelen.

Rollefordeling:

Den boligsociale koordinator sikrer rekrutteringen og fastholdelsen af deltagere til kurset(erne) og at undervisningen praktisk kan finde sted. URK sikrer afholdelse af undervisningen og leverer undervisningsmateriale
Forankring:
Den lokale forankring sikres af delaftalens følgegruppe, som halvårligt drøfter aktivitetens relevans, effekt og retning på baggrund af såvel undervisernes observationer som deltagernes evalueringer. Aktiviteten løber foreløbig et år, hvorefter der evalueres og tilrettes m.h.p. en fortsættelse af forløbene.

Aktivitetsnavn:
Herredsvang Virksomhedscenter (Jf. "Virksomhedscenter i Helhedsplaner" i CFBU-rapport)
Indhold og praksis (aktivitetsbeskrivelse):
En stor andel af de voksne beboere, der står udenfor arbejdsmarkedet, har andre udfordringer end ledighed, eksempelvis familiemæssige, helbredsmæssige eller sproglige vanskeligheder, som er barrierer for et aktivt arbejdsliv. I den forbindelse er det et ønske fra såvel kommunen, som fra det boligsociale arbejde at videreudvikle, intensivere og målrette den nuværende beskæftigelsesindsats. Virksomhedscentret, som er placeret i Kulturhuset, tilbyder et bredt udvalg af forskellige jobfunktioner til lokale beboere, som ønsker en virksomhedspraktik, et afklaringsforløb m.m. I Virksomhedscentret er der god mulighed for at afpasse de forskellige opgaver til den enkelte borgers interesser, ønsker og behov samt en hensyntagen til forskellige udfordringer. Borgeren vil få kendskab til øvrige aktiviteter og muligheder i Kulturhuset og således få opbygget nye lokale relationer og netværk, som med fordel kan benyttes efter arbejdsprøvningen. Borgeren skal fra starten af forløbet have en oplevelse af et forløb med et klart mål for øje også i.f.t. brobygning til efterfølgende forløb. Når borgeren starter i Kulturhuset, vil der indenfor de første 14 dage afholdes en samtale med borgeren, den boligsociale leder, job- og uddannelsesvejlederen samt jobkonsulenten. Mødet har til formål at afdække borgerens drømme og ønsker i.f.t. job og uddannelse og få tydeliggjort et realistisk mål, som der i fællesskab arbejdes henimod såvel i perioden i Kulturhuset som efterfølgende. I tilknytning hertil suppleres med forskellige lokale sundhedsfremmende og kompetenceudviklende tilbud, som medvirker til, at borgeren kommer tættere på arbejdsmarkedet. I forløbet arbejdes med brobygning til job udenfor Kulturhuset, således beboeren én eller to dage om ugen får afprøvet og bliver kendt med det næste jobs og efter endt periode i Virksomhedscentret er klar til at starte på næste forløb. Hensigten med et kontinuerligt og intensivt forløb vil bidrage til en større tydelighed omkring målet og dermed en øget motivation hos beboeren i.f.t. at arbejde vedholdende for at nå det. Aktiviteten vil knytte an til Studiemiljøet, idet Job og uddannelsesvejlederen vil være den lokale kontaktperson til Virksomhedscentret. Job og uddannelsesvejlederen vil ligeledes kunne vejlede beboere i.f.t. formidling af småjobs, som er relevant for flere borgere set i relation til 225 timers reglen.

Formål:	
Formålet med indsatsen er, at flere beboere i Herredsvang kommer nærmere det ordinære arbejdsmarked.	
Målgruppe(r):	
Målgruppen er primært arbejdsledige beboere op til 30 år samt forsørgere af børn og unge i Herredsvang og som ud over ledighed har andre udfordringer, som er barrierer i.f.t. at komme nærmere arbejdsmarkedet	
Succeskriterier og datakilde for aktiviteten: (OBS: Disse skal fremgå af aktivitetsskemaet)	
Succeskriterier:	Datakilde:
10 beboere skal igennem et praktikforløb i Virksomhedscentret pr. år med fokus på beboere i aldersgruppen op til 30 år og beboere med et forsørgelsesansvar for børn og unge	Egne registreringer
10 beboere skal nærme sig arbejdsmarkedet pr. år med fokus på beboere i aldersgruppen op til 30 år og beboere med et forsørgelsesansvar for børn og unge	Egne registreringer
Organisering, ansvar og rollefordeling:	
Organisering: Virksomhedscentret er organisatorisk placeret under indsatsen Uddannelse og Beskæftigelse med en boligsocial følgegruppe tilknyttet. Ansvarsfordeling: Den boligsociale leder har det overordnede ansvar for aktiviteten. Jobkonsulenten har myndighedsansvaret og ansvar for det administrative arbejde omkring ansættelsesforløbet Rollefordeling: Den boligsociale leder sikrer introduktion til arbejdspladsen samt arbejdsopgaverne. Deltager ligeledes sammen med virksomhedskonsulenten i ansættelsessamtaler, opfølgning og brobygning. Virksomhedskonsulenten udarbejder handlingsplaner og afsøger jobmuligheder og brobygger til øvrige virksomheder. Job- og uddannelsesvejlederen er indgangen til Virksomhedscentret og vejleder i.f.t. småjobs.	
Forankring:	
Den lokale forankring sikres af følgegruppen for uddannelse og beskæftigelse, der to gange om året drøfter fremdrift, retning og effekt.	